

UCHWAŁA Nr XVI/122/25
RADY GMINY PADEW NARODOWA

z dnia 28 listopada 2025 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. 2025, poz. 1153) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. 2024, poz. 1673)

Rada Gminy w Padwi Narodowej uchwala, co następuje:

§ 1 Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Padew Narodowa.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Janusz Biał

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE PADEW NARODOWA
NA LATA 2026 - 2030**

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.
3. Adresaci Programu.
4. Miejsce realizacji Programu.
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji.

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Opis problemu przemocy domowej.
2. Zasoby instytucjonalne.
3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe.
2. Cele, kierunki i wskaźniki Programu.
3. Monitorowanie, sprawozdawczość i wymiana informacji oraz środki finansowe na realizację Programu.
4. **ROZDZIAŁ IV. Wnioski i podsumowanie.**

ROZDZIAŁ I.

Wstęp

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.), dalej także „ustawa”. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 -2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 poz. 1302),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 2528),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2025 poz. 118),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 poz. 1153),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2025 poz. 897),

- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (tj. Dz. U. z 2025 poz. 383),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2025 poz. 1302),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2025 poz. 820),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 22 czerwca 2023 r. przez przemoc domową rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze „Niebieskie Karty”¹ (dalej także „NK”), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870 z późn. zm.).

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby doznającej przemocy, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę doznającą przemocy domowej lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakaz

u wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby doznającej tej przemocy.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą doznającą przemocy domowej, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy domowej.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecko udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nielożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych,

umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci .

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą łązy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje doznającą przemocy w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba

pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

3. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną min. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno-pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,

- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Gmina Padew Narodowa położonej w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim i zajmuje powierzchnię 70,55 km². w administracyjnych granicach gminy znajduje się 12 sołectw.

Na terenie Gminy Padew Narodowa mieszka 5227 mieszkańców (stan na 31.12.2024r.) w tym 2587 mężczyzn i 2640 kobiet. W wieku 0-18 lat jest 514 mężczyzn i 501 kobiet. W wieku produkcyjnym 1451 kobiet i 1684 mężczyzn, a w wieku poprodukcyjnym 688 kobiet i 389 mężczyzn. Ze środków pomocy społecznej w 2024r. korzystało 104 rodzin to jest 284 osób. Liczba osób dotkniętych przemocą, którzy korzystają z pomocy społecznej to jest 2 rodziny, a w rodzinach znajduje się 6 osób co daje 1,92% wszystkiej udzielanej pomocy.

5.REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Padew Narodowa zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt powołując do niego przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie --- przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,

- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej,
- zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz 2119).
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	• Wczesna diagnoza i poradnictwo, • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, • dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, • udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, • działania interwencyjne, • organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, • obsługa organizacyjno-techniczna ZI, • wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, • opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Instytucja	Obszar działania
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, uwzględnianie Standardów Ochrony Małoletnich.
Komisariat Policji w Tuszowie Narodowym	Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki ochrony zdrowia	Ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki oświatowe	Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Instytucja	Obszar działania
------------	------------------

Zespół
Interdyscyplinarny i
grupy
diagnostyczno-
pomocowe

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.)
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119),
- uwzględnianie Standardów Ochrony Małoletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ROZDZIAŁ II.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej przeprowadził ankietę diagnozującą zjawisko przemocy w Gminie Padew Narodowa wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Przeanalizowano również materiały jakimi są sprawozdania zespołu Interdyscyplinarnego z lat 2022-2024 oraz Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA”			
Na terenie Gminy Padew Narodowa			
ROK	2022	2023	2024
Oświata	0	1	1
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	6
Policja	16	14	9
Ochrona zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba NK A, z tego	21	15	21
Liczba NK A założonych dla dzieci	0	0	2
Liczba NK C	12	7	9
Liczba NK D	17	6	13
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie	21	15	21
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	3	4	7
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	2	2	4

Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	0	0
Zakończenie procedury NK A- Razem		16	5	15
w tym na skutek	ustanie przemocy	13	4	13
	Zrealizowanie indywidualnego planu	0	0	0
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	3	1	2
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej		0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		21	15	21
Liczba spotkań grup roboczych		53	31	64
Liczba grup roboczych		21	15	13

Na przestrzeni analizowanych lat, liczba utworzonych Zespołów Interdyscyplinarnych to 1, jedynie w 2023 działały 2 Zespoły Interdyscyplinarne z powodu zmiany przepisów. W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny powołał 16 grup roboczych (obecnie: grupy diagnostyczno- pomocowe), w 2023 roku – 15 grup, z kolei w 2024 roku – 16. W 2022 roku odbyło się 53 spotkania grup roboczych, w 2023 – 31, a w 2024 – 64. W 2022 odbyło się 15 posiedzeń Zespołu, w 2023 roku – 14, natomiast w roku 2024 – 19. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2022-2024

lp.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	1	2	1
2	liczba posiedzeń zespołów	15	14	19
3	liczba utworzonych grup roboczych	21	15	21
4	liczba spotkań grup roboczych	53	31	64

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”

W przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Liczba „Niebieskich Kart” na przestrzeni ostatnich lat w gminie Padew Narodowa prezentuje się następująco: w 2022 roku wszczęto 16 procedur, kontynuowano 5 procedur z poprzednich lat, a ze względu na ustanie przemocy lub brak zasadności wszczęcia procedury zakończono 16 postępowań. W 2023 roku wszczęto 15 procedur i realizowano z poprzednich lat po tyle samo procedur, a zakończono – 5. W 2024 roku również wszczęto 16 procedur, a kontynuowano z poprzednich lat – 5, a zakończono 15 procedur.

Analizie poddano także liczbę rodzin na terenie Gminy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju przemocy. W 2022 roku procedurą objętych było 41 rodzin, w tym 21 ze względu na przemoc psychiczną, 19 – przemoc fizyczną, 1 procedurą ze względu na przemoc seksualną. W 2023 roku było to 15 rodzin, z czego 12 ze względu na przemoc psychiczną, 3 – fizyczną. Żadna z rodzin nie była objęta procedurą ze względu na przemoc seksualną. W 2024 roku było to 21 rodzin. Podobnie jak w latach poprzednich, w każdym przypadku odnotowano przemoc psychiczną - 19, w przypadku przemocy fizycznej 17 oraz w przypadku przemocy seksualnej 1. Dane te ukazują przede wszystkim, że przemoc psychiczna jest najpowszechniejsza wśród rodzin, w których występuje problem przemocy. Często dochodzi także do przemocy fizycznej. Zebrane dane nie uwzględniają przemocy ekonomicznej.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem rodzaju przemocy w latach 2022-2024

lp.	Rodzaj przemocy	2022	2023	2024
1	przemoc psychiczna	21	12	19
2	przemoc fizyczna	19	3	17
3	przemoc seksualna	1	0	1
4	ogółem rodzin	41	15	21

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2022-2024

Przeanalizowano także, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej. Z danych wynika, że w 2022 roku ogółem było to 61 osób, z czego 27 stanowiły kobiety (w tym 6 starsze oraz 3 niepełnosprawna), 8 – mężczyźni (w tym 1 starszy oraz 1 niepełnosprawna) oraz 26 dzieci . W 2023 roku odnotowano 32 takie osoby, z czego 11 stanowiły kobiety (w tym 2 niepełnosprawne), 11 – mężczyźni (w tym 1 niepełnosprawnych) oraz 10 dzieci (w tym 2 niepełnosprawne). W 2024 roku odnotowano 40 takich osób, z czego 18 stanowiły kobiety (w tym 3 starsza oraz 0 niepełnosprawna), 5 – mężczyźni(w tym 1 starszy) oraz 17 – dzieci (w tym 3 niepełnosprawne). Zebrane dane pokazują, że przemocy doświadczają najczęściej kobiety.

Liczba osób doświadczających przemocy, objętych procedurą „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem wieku i płci w latach 2022-2024

lp.	Rodzaj przemocy	2022	2023	2024
1	kobiety	27	11	18
2	mężczyźni	8	11	5
3	dzieci	26	10	17
4	ogółem	61	32	40

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

Analizie poddano również liczbę osób, które w latach 2022-2024 były uczestnikami szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Z danych wynika, że w 2022 roku żadna osoba nie wzięła udziału w takim szkoleniu, w 2023 roku były to 3 osoby, a w 2024 roku – 13 osób. Odnotowano zatem znaczący wzrost liczby osób biorących udział w takich szkoleniach na przestrzeni ostatnich lat.

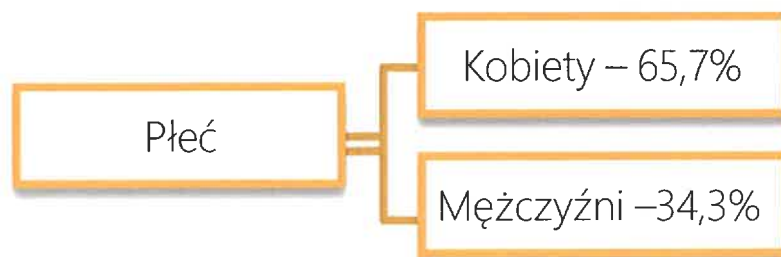
	2022	2023	2024
Liczba osób przeszkolonych	0	3	13

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne, w tym problem przemocy domowej na terenie gminy Padew Narodowa wzięło udział 102 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 65,7% ogółu.

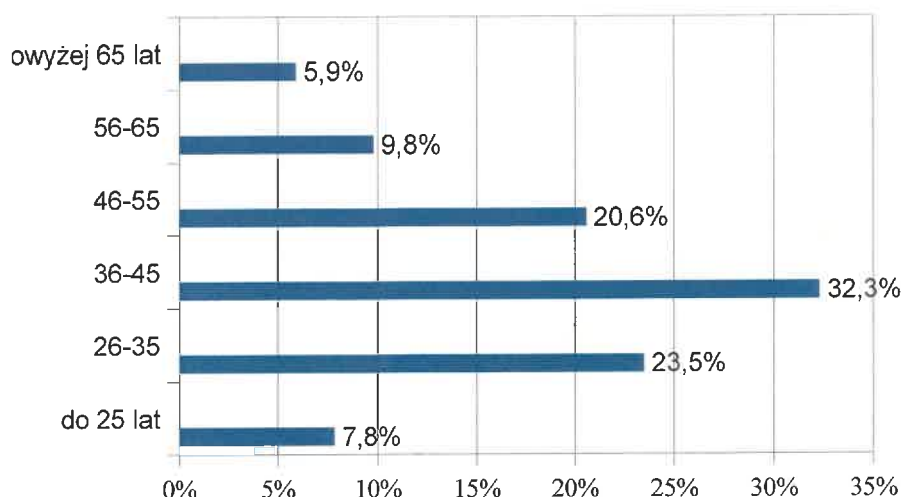
Rysunek 1. Płeć (N=102⁷)

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (32,3%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (23,5%), respondenci mający 46-55 lat (20,6%), osoby do 25 roku życia (7,8%), badani mający 56-65 lat (9,8%) oraz ankietowani powyżej 65 roku życia (5,9%).

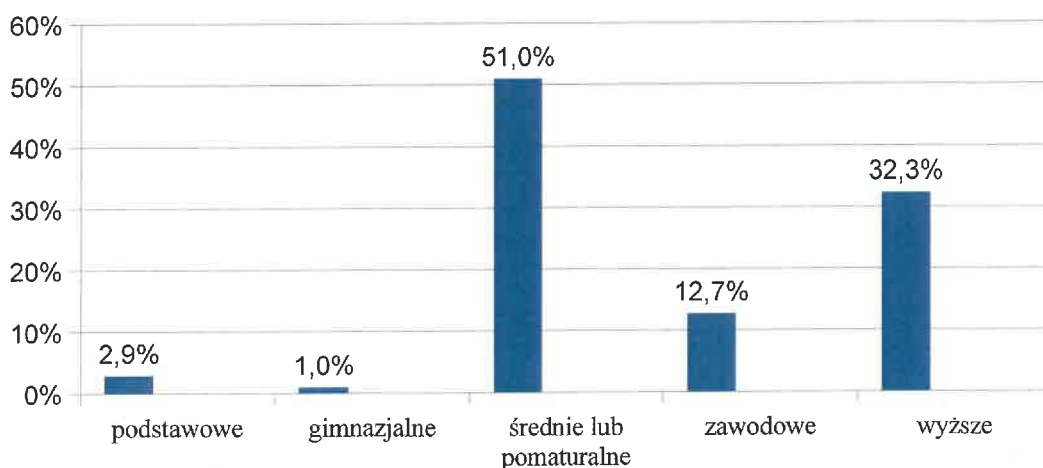
⁷ N oznacza wielkość próby badawczej, tj. liczby respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 1. Wiek (N=102)

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (51%). 32,3% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem wyższym, 12,7% z wykształceniem zawodowym, a 2,9% ankietowanych zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym. 1,0 % badanych legitymował się wykształceniem gimnazjalnym.

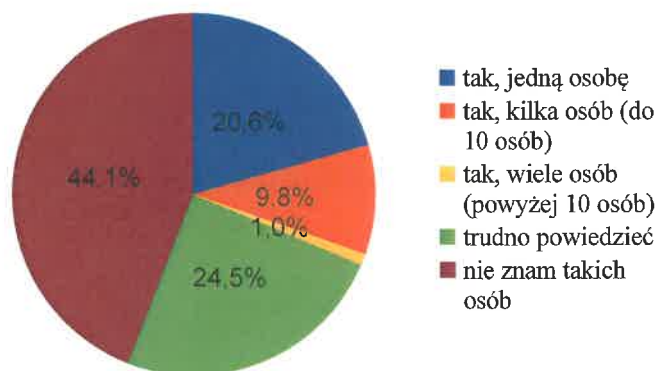
Wykres 2. Wykształcenie (N=102)

Przemoc domowa

W pierwszym pytaniu dotyczącym problemu przemocy, dorosłych mieszkańców Gminy zapytano o to, czy znają w swoim otoczeniu kogoś, kto jej doznaje. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 31,4% ankietowanych. Jak wynika z odpowiedzi badanych 20,6% zna jedną taką osobę, 9,8% zna kilka (do 10 osób), z kolei 1,0% deklaruje znajomość wielu takich osób (powyżej 10).

Wykres 3. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? (N=102)

Dorosłych mieszkańców Gminy zapytano o to, kim są osoby, które doświadczają przemocy domowej. Z danych wynika, że takimi osobami są najczęściej dorośli, mający 18-60 lat (23 osoby, tj. 71,9%). Wskazywano również na osoby starsze, powyżej 60 roku życia (7 osób, tj. 21,91%). Jedna osoba (tj. 3,1%) zadeklarowała, że jest to dziecko do 18 roku życia.

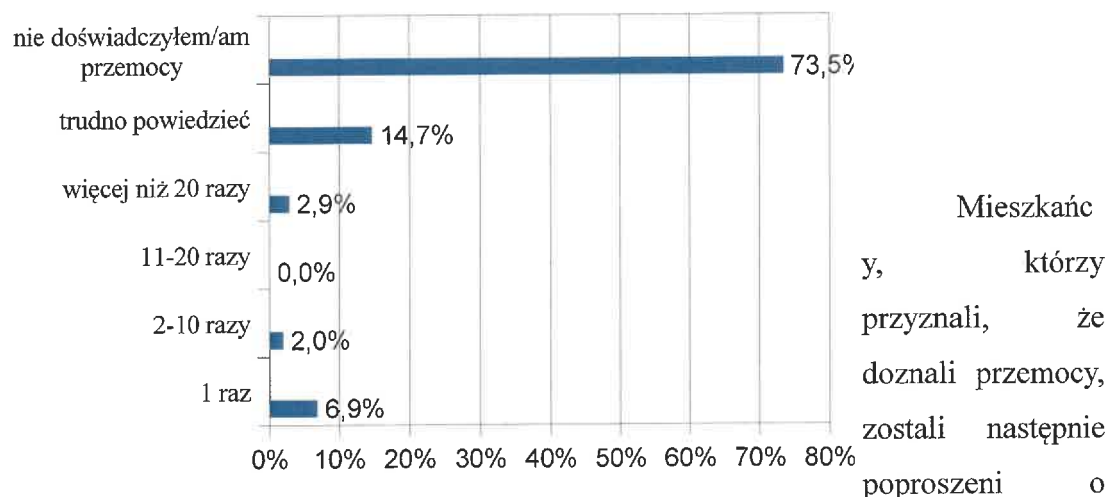
Tabela 1. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dzieckiem do 18 roku życia	3,1%	1
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	71,9%	23
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	21,9%	7

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie zadane badanym dotyczyło tego, jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się doświadczać problemu przemocy domowej. 11,8% badanych przyznało, że taka sytuacja miała miejsce, z czego na odpowiedź „1 raz” wskazało 6,9% respondentów, 2-10 razy – 2,0%, a więcej niż 20 razy – 2,9%. Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 73,5% nie doświadczyła przemocy we wskazanym okresie. Jednocześnie 14,7% ankietowanych wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 4. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? (N=102)

określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że większość z nich doświadczyła przemocy psychicznej (8 osób, tj. 66,7%). 33,3% ankietowanych wskazało na przemoc ekonomiczną (4 osoby). 3 badanych doświadczyło przemocy fizycznej (25,0%), 2 respondentów zaniedbania (16,7%), a 1 badany doświadczył przemocy seksualnej (8,3%).

Tabela 2. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?(N=12)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	66,7%	8
przemoc ekonomiczna	33,3%	4
przemoc fizyczna	25,0%	3
zaniedbanie	16,7%	2
przemoc seksualna	8,3%	1
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 3 ankietowanych doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (25,0%). 4 osoby wskazały na męża/żonę (33,3%). Po 2 badanych doświadczyło przemocy ze strony taty lub rodzeństwa (po 16,7%). Po 1 badanym doznało przemocy ze strony mamy, dziadków lub dalszych członków rodziny (po 8,3%).

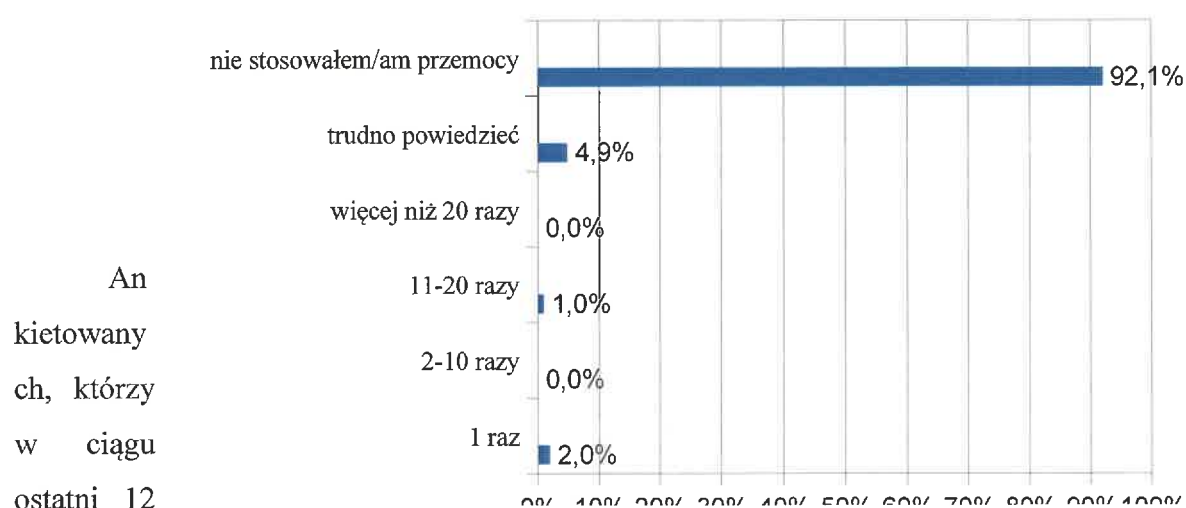
Tabela 3. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? (N=12)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	25,0%	3
mąż/zona	33,3%	4
tata	16,7%	2
rodzeństwo	16,7%	2
mama	8,3%	1
dziadkowie	8,3%	1
dalsi członkowie rodziny	8,3%	1
dziecko/dzieci	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie dotyczyło tego, jak często badani w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc wobec członka swojej rodziny. 3,0% ankietowanych przyznało, że we wskazanym okresie stosowało przemoc, z czego 2,0% stosowało ją 1 raz, a 1,0% od 11 do 20 razy. Zdecydowana większość, bo 92,1% nie stosowała przemocy domowej we wskazanym okresie. 4,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 5. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? (N=102)

w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc domową zapytano o to, jakie rodzaju była to przemoc. Wszyscy badani odpowiadający na to pytanie zadeklarowali, że była to przemoc fizyczna (3 osoby, tj. 100%). 2 osoby wskazały, że była to przemoc psychiczna (tj. 66,7%), a 1 osoba wskazała na przemoc ekonomiczną (33,3%).

Tabela 4. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? (N=3)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	66,7%	2
przemoc fizyczna	100,0%	3
przemoc ekonomiczna	33,3%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności ankietowanych zapytano o to, wobec kogo stosowali przemoc. Wszyscy badani odpowiadający na to pytanie zadeklarowali, że skierowali ją w stronę dalszych członków rodziny (3 osoby, tj. 100%). 1 badany wskazał na rodzeństwo (33,3%) oraz 1 badany wskazał na męża/żonę (33,3%).

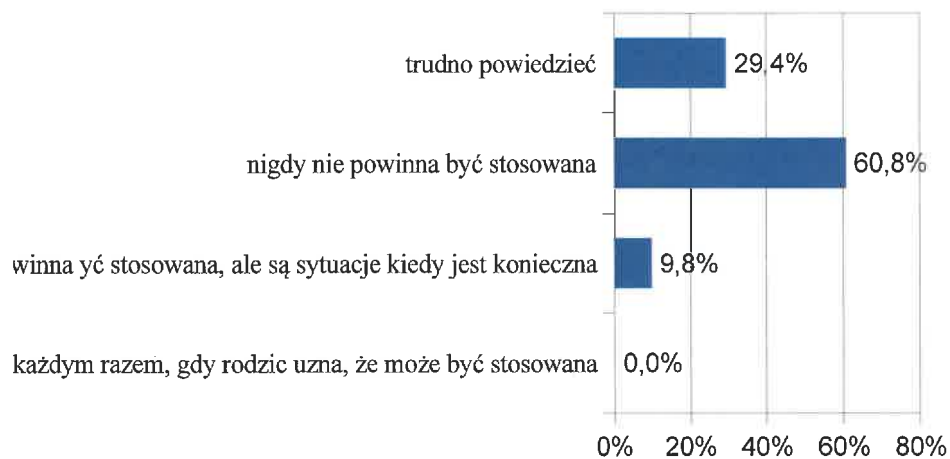
Tabela 5. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? (N=3)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dalszych członków rodziny	100,0%	3
rodzeństwa	33,3%	1
mamy	0,0%	0
taty	0,0%	0
partnera/partnerki	0,0%	0
męża/żony	33,3%	1
dziadków	0,0%	0
dziecka/dzieci	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

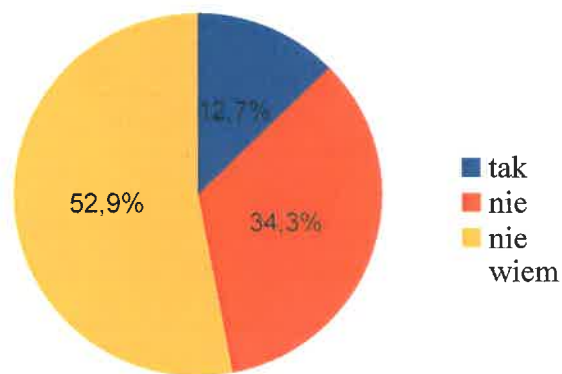
Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Warto zwrócić uwagę na to, że 9,8% badanych uważa, że zasadniczo takie kary nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy jest to konieczne. 29,4% respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, a 0,0% badanych uważa, że mogą one być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne. 60,8% uważa, że takie kary nigdy nie powinny być stosowane.

Wykres 6. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: (N=102)

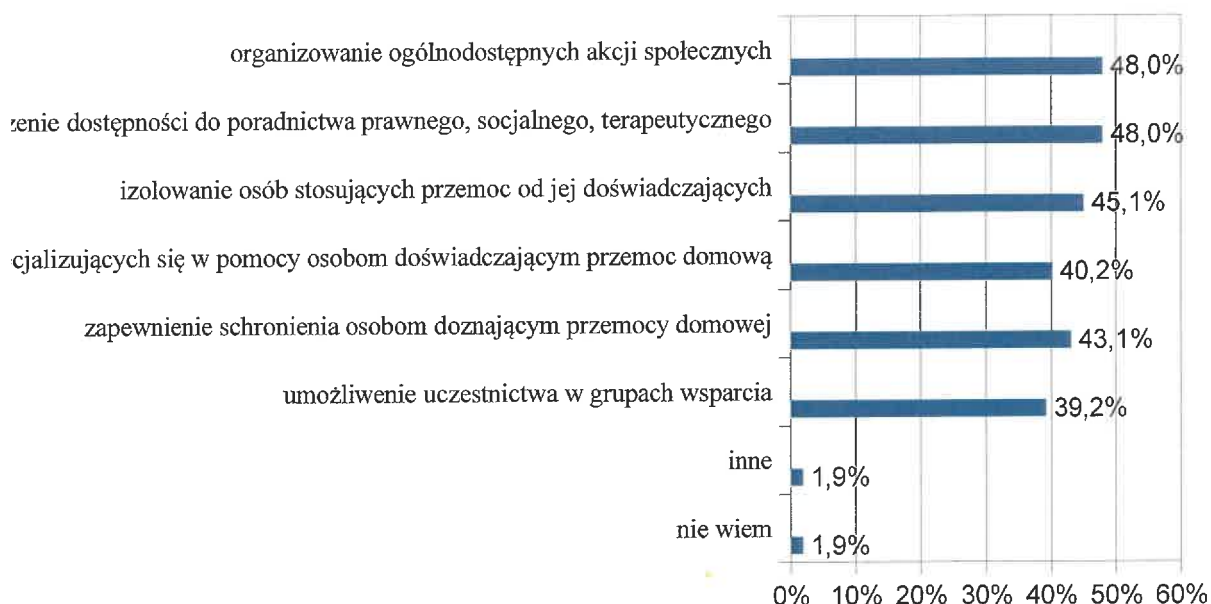
Ankietowanych zapytano także o to, czy uważają przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 12,7% badanych, a przeczącej 34,3% respondentów. Ponad połowa ankietowanych, bo 52,9%, zaznaczyła odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 7. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? (N=102)

Kolejna poruszana w badaniu kwestia dotyczyła działań, które w opinii dorosłych mieszkańców Gminy byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Najczęściej wskazywano na: organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych oraz zwiększanie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego (po 48%), izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (45,1%), zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej (43,1%) oraz tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (40,2%). Wśród odpowiedzi „inne” (1,9%) wskazywano np. na konieczność zaangażowania kompetentnych i bezstronnych psychologów i pedagogów w szkołach na terenie Gminy.

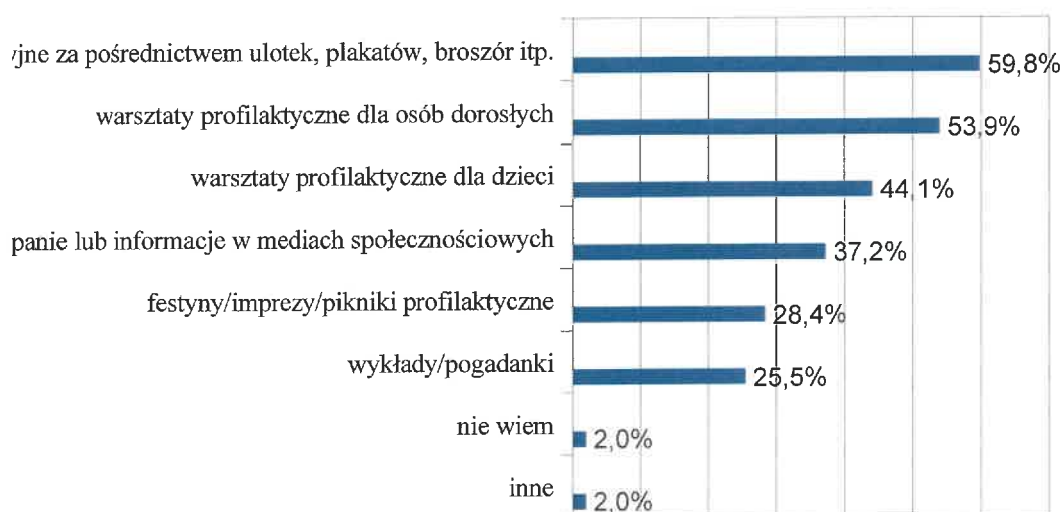
Wykres 8. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? (N=102)

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badanych poproszono również o wskazanie, które z wymienionych działań profilaktycznych mogą przynieść według nich najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemoc domowej. Za najbardziej efektywne uznano akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (59,8%), warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych (53,9%) oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci (44,1%).

Wykres 9. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemoc domowej? (N=102)

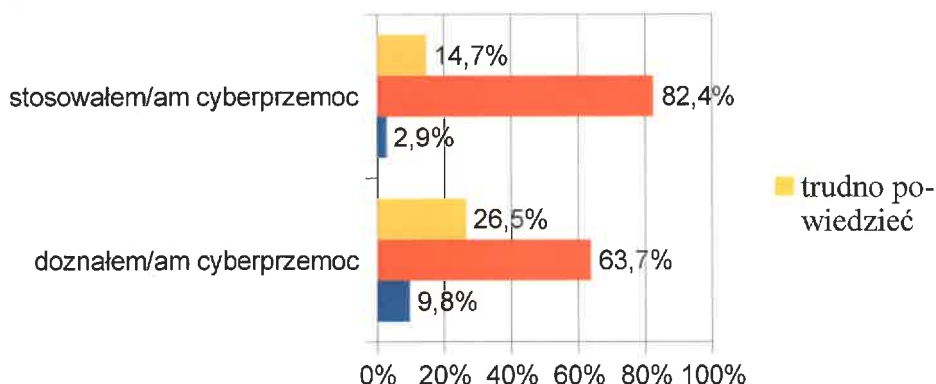
**Pytanie wielokrotnego wyboru,*

odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne dwa pytania dotyczyły doświadczania oraz stosowania cyberprzemocy. Wyniki

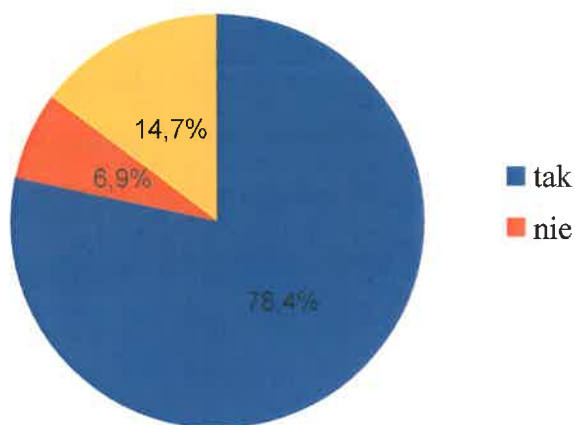
zaprezentowano na jednym wykresie. Tego rodzaju przemocy doświadczyło 9,8% badanych, natomiast stosowało ją 2,9% ankietowanych. 26,5% respondentów nie potrafiło określić, czy doznało cyberprzemocy, a 14,7% czy ją stosowało.

Wykres 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)? (N=102)

Ostatnie pytanie zadane dorosłym mieszkańcom Gminy dotyczyło tego, czy uważają oni przemoc domową za przestępstwo. Jak wynika z danych, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 78,4% ankietowanych. Przeciwnego zdania było 6,9% badanych. 14,7% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 11. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? (N=102)

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

Struktura badanej próby

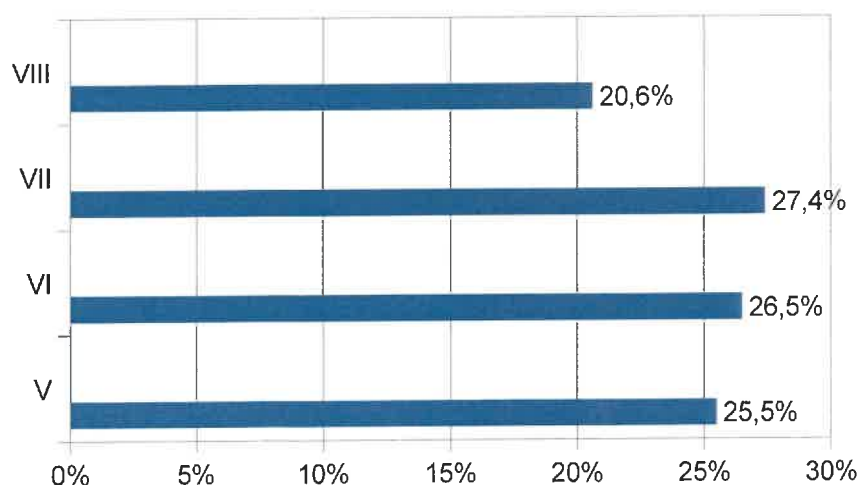
W badaniu diagnozującym problem przemocy domowej na terenie gminy Padew Narodowa wzięło udział także 102 uczniów. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu niewielką przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 52,9% ogółu.

Rysunek 2. Płeć (N=102)

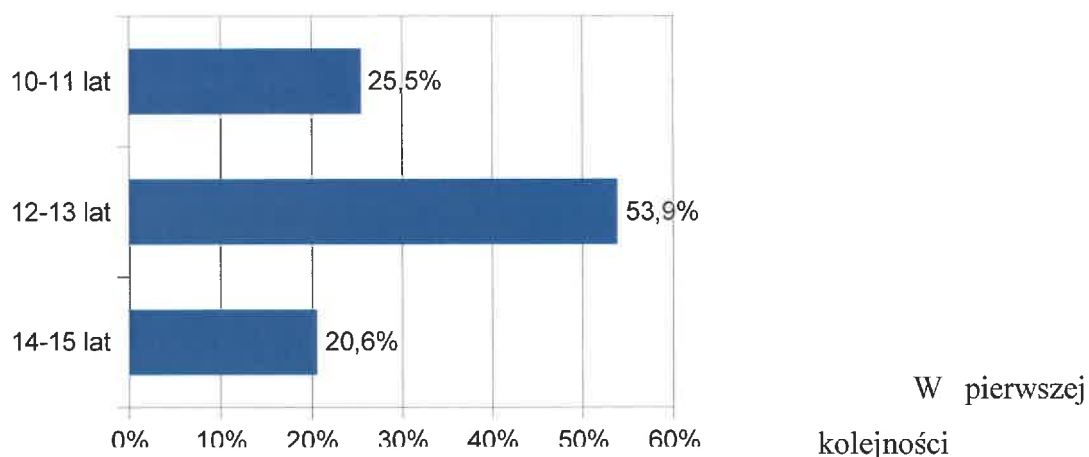
Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej ankietowanych brało udział z klasy VII szkoły podstawowej – 27,4%. Z klasy VI wzięło udział 26,5% respondentów. 25,5% uczniów wzięło udział z klasy V, a 20,6% z klasy VIII.

Wykres 12. Klasa (N=102)

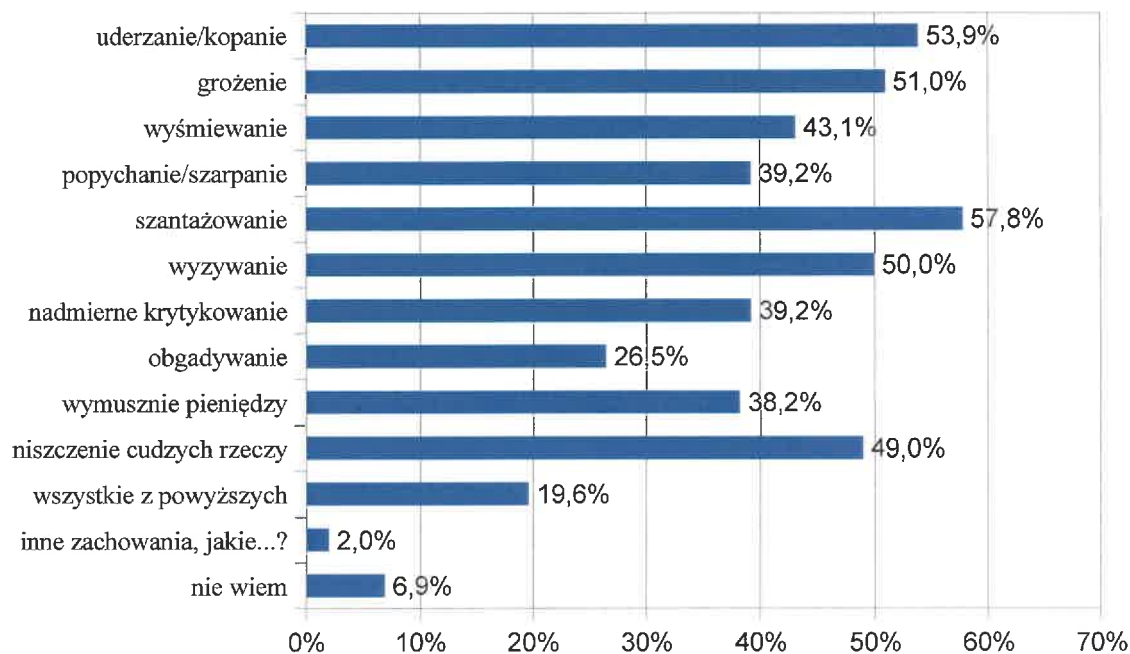
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (53,9%). O połowę mniej, bo 25,5% młodych mieszkańców Gminy było w wieku 10-11 lat, a 20,6% ankietowanych miało w chwili badania 14-15 lat.

Wykres 13. Wiek (N=102)

weryfikacji poddane zostało to, jakie zachowania badani uczniowie uważają za przemocowe. Ankietowani wskazywali najczęściej na: szantażowanie (57,8%), uderzanie/kopanie (53,9%) oraz grożenie (51,0%). Najrzadziej zaznaczano: popychanie/szarpanie i nadmierne krytykowanie wyniosło (39,2%), wymuszanie pieniędzy (38,2%) oraz obgadywanie (26,5%). 6,9% badanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, a 2,0% wskazało na inne, bliżej nieokreślone zachowania. Szczegółowe dane zaprezentowano na kolejnym wykresie.

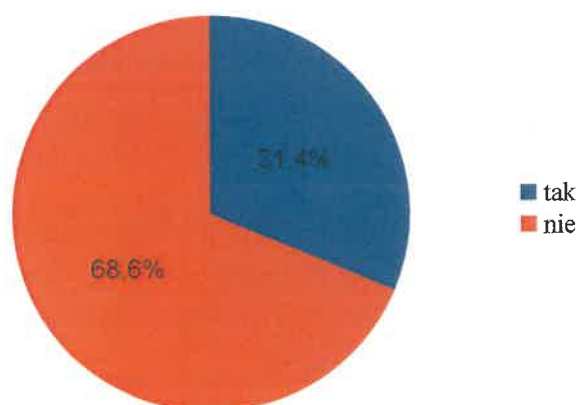
Wykres 14. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? (N=102)

tego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie badanych uczniów zapytano o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli przemocy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 31,4% ankietowanych. Przeciwnie odpowiedziało 68,6% respondentów.

Wykres 15. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
(N=102)

W celu pogłębionej analizy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi możemy stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze szkoły – 28 osób, tj. 87,5 % oraz rodzeństwa – 15 osoby, tj. 46,9%. Odpowiedzi padały także na kolegów/koleżanki spoza szkoły 5 osób, tj. 15,6%. 2 osoby, tj. 6,2% wskazało na „inne osoby”.

Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	87,5%	28
rodzeństwo	46,9%	15
koledzy/koleżanki spoza szkoły	15,6%	5
inne osoby	6,2%	2
mama	0,0%	0
tata	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów dotyczące rodzajów doznawanej przez nich przemocy. Przemocy psychicznej doświadczyło 28 badanych (87,5%), a przemocy fizycznej 13 osób (40,6%). Po 1 osobie (3,1%) wskazało na przemoc na tle seksualnym oraz doświadczyło zaniedbania.

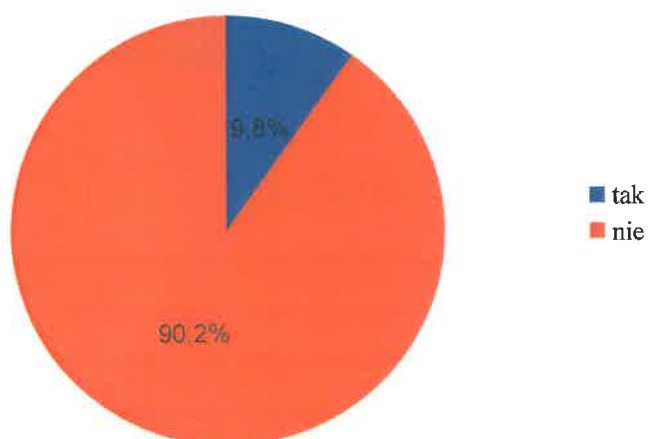
Tabela 7 Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	87,5%	28
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	40,6%	13
ktoś dotykał mnie w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	3,1%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	3,1%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Na to pytanie, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 9,8% uczniów.

Wykres. 16 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? (N=102)

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Możemy zauważyć, iż przemoc fizyczną zastosowało 7 osób, tj. 70%, a przemoc psychiczną 5 osób, tj. 50%. 1 osób, tj. 10% ankietowanych, stosowało przemoc na tle seksualnym.

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	70%	7
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	50%	5
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które sobie ta osoba tego nie życzył/a, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który ją zawstydział itp.	10%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Analizie poddane zostały również odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Przeważająca część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów ze szkoły 7 osób, tj. 70%, nie wiele mniej wskazano na stosowanie przemocy wobec rodzeństwa bo 6 osób, tj. 60%. Odpowiedzi respondentów padały także na inne osoby bo 3 osoby, tj. 30%, oraz wskazano stosowanie wobec kolegów/koleżanki spoza szkoły 1 osoba, tj. 10%.

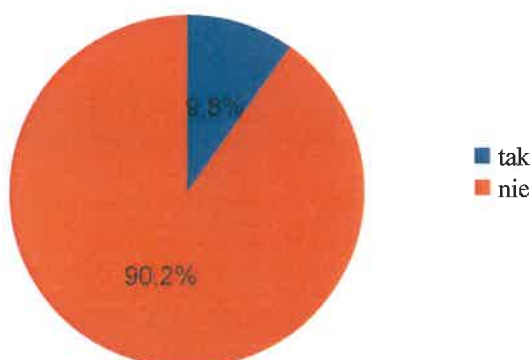
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	70%	7
rodzeństwo	60%	6
innych osób	30%	3
kolegów/koleżanek spoza szkoły	10%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badanych uczniów zapytano także o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się być świadkami sytuacji, w której ktoś w ich domu stosował przemoc. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 9,8% ankietowanych. Przeciwnie zadeklarowało 90,2% respondentów.

Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? (N=102)

Kolejne pytanie dotyczyło tego, kto stosował przemoc w domu badanych, wówczas gdy byli oni tego świadkami. Najczęściej wskazywano na rodzeństwo (6 osób, tj. 60%). 3 osoby, tj. 30%, zaznaczyły odpowiedź „inne osoby”. 2 osoby wskazały na mamę i tatę tj. po 20%,

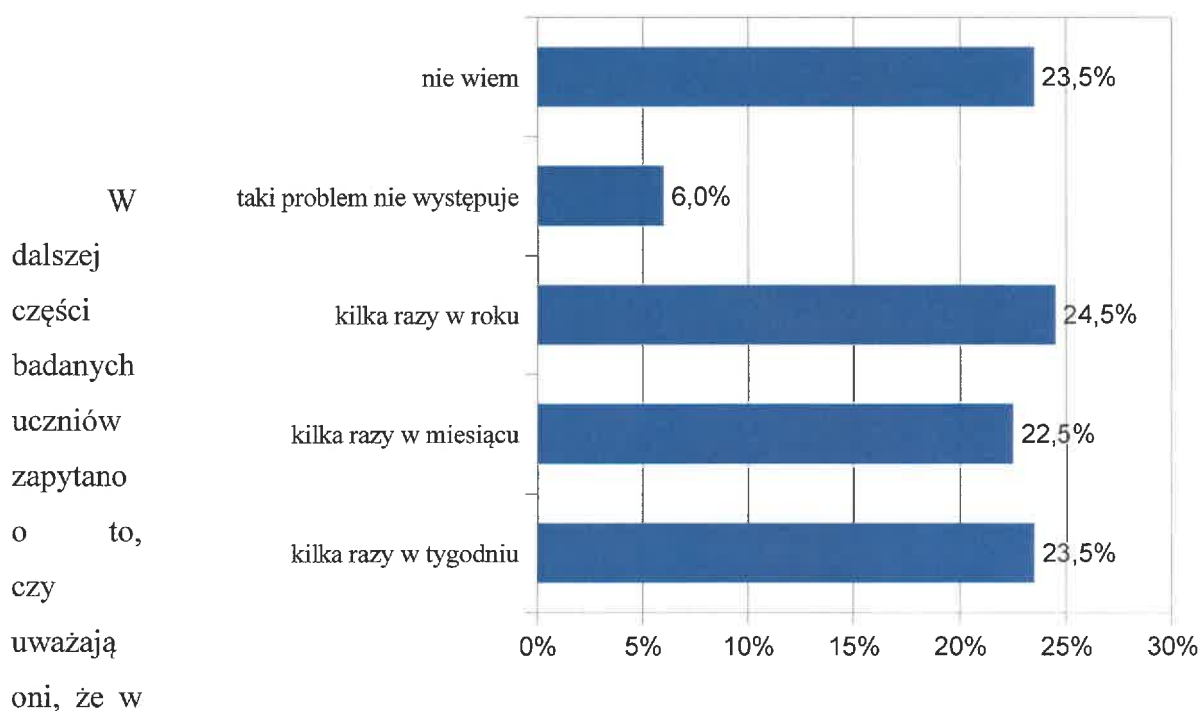
Tabela 10. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	60%	6
inne osoby	30%	3
mama	20%	2
tata	20%	2
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa uczniów (70,5%). Z udzielonych przez 24,5% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, według 23,5% – kilka razy w tygodniu, a zdaniem 22,5% – kilka razy w miesiącu.

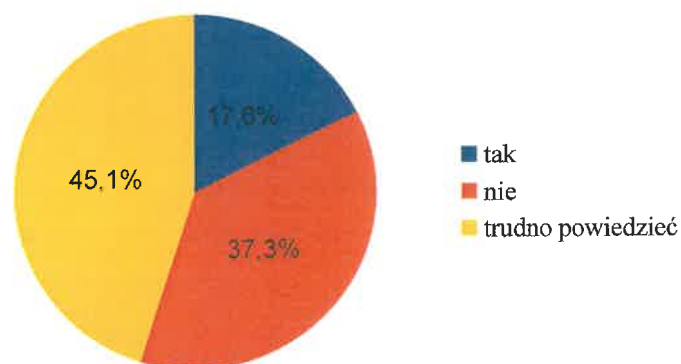
Wykres 18. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? (N=102)

oni, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś ich zdenerwuje). 17,6% ankietowanych uznało, że w niektórych sytuacjach przemoc jest uzasadniona. 37,3%

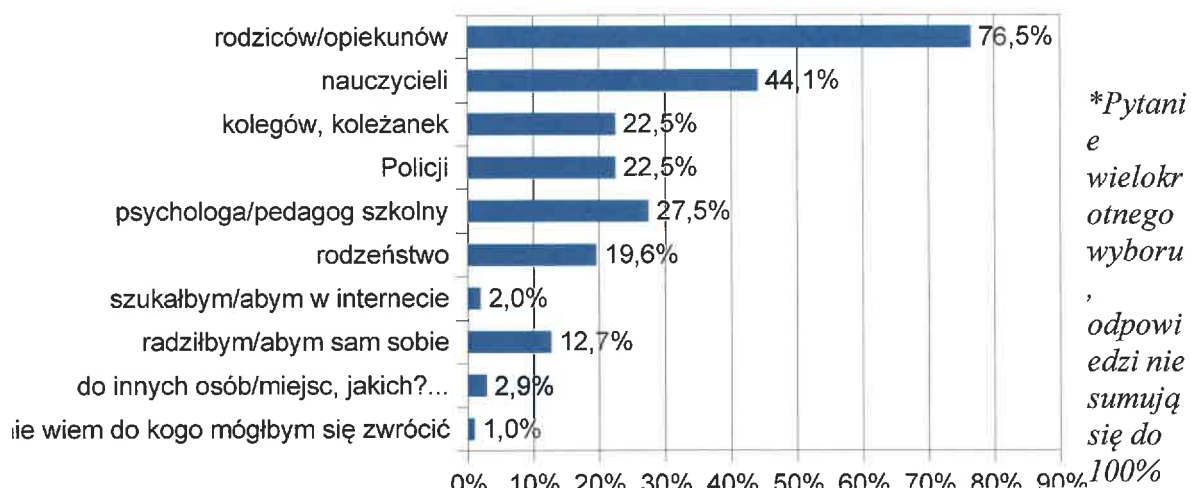
respondentów było przeciwnego zdania, z kolei 45,1% uczniów miało problem z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 19. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? (N=102)

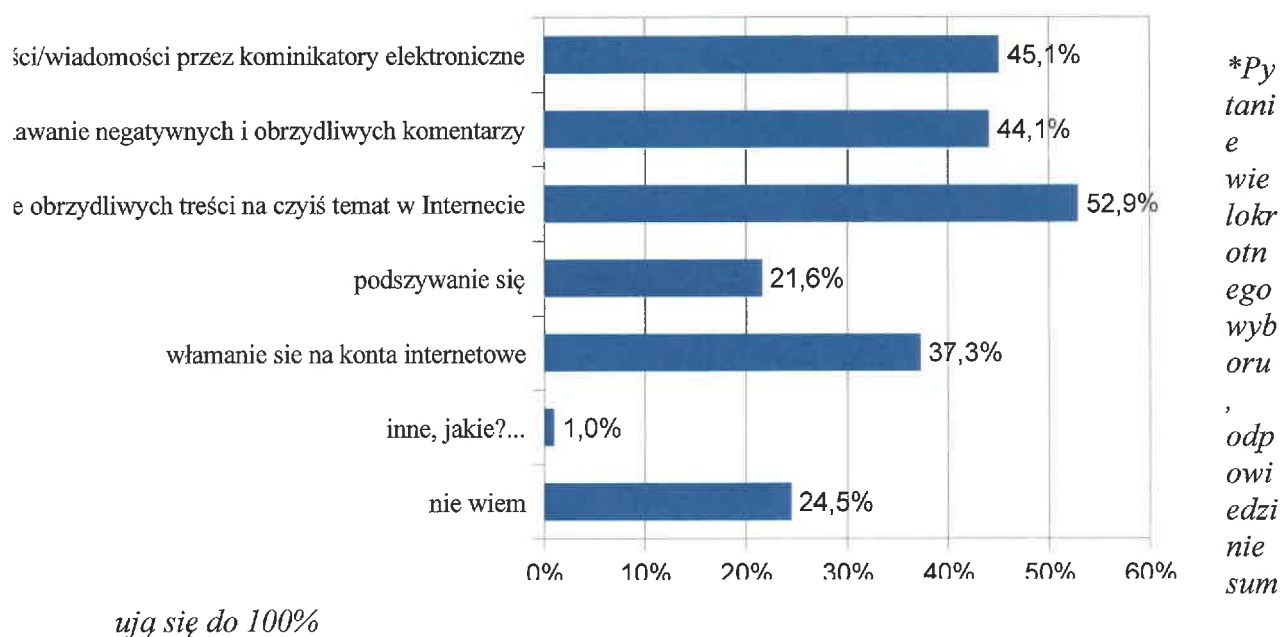
Badanych zapytano także o to, do kogo zwróciliby się o pomoc, w sytuacji doświadczania przemocy domowej lub rówieśniczej przez nich samych lub bliskie im osoby. Ankietowani najczęściej wskazywali na rodziców/opiekunów (76,5%), nauczycieli (44,1%), psychologa/pedagoga szkolnego (27,5%), kolegów i koleżanek oraz Policji (po 22,5%). Rzadziej wskazano szukanie pomocy u rodzeństwa (19,6%). Najrzadziej wskazywano na radzenie sobie samodzielnie (12,7%) bądź w Internecie (2%). 2,9% badanych zaznaczyło opcję świadczącą o wyborze innych, bliżej niekreślonych, miejsc lub osób. 1% respondentów przyznało, że nie wiedzą do kogo mogliby się zwrócić o pomoc. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane na kolejnym wykresie.

Wykres 20. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? (N=102)

Młodych respondentów zapytano również o to, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano na: publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (52,9%) oraz otrzymywanie nachalnych/niechcianych wiadomości przez komunikatory elektroniczne (45,1%) oraz dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (44,1%). Nieco rzadziej za cyberprzemoc uznawano włamywanie się na konta internetowe (37,3%), podszywanie się (21,6%). Spory odsetek badanych, bo aż (24,5%) przyznał, że nie ma wiedzy na temat tego, czym jest cyberprzemoc. 1 % respondentów wskazało na inne, bliżej nieokreślone zachowania.

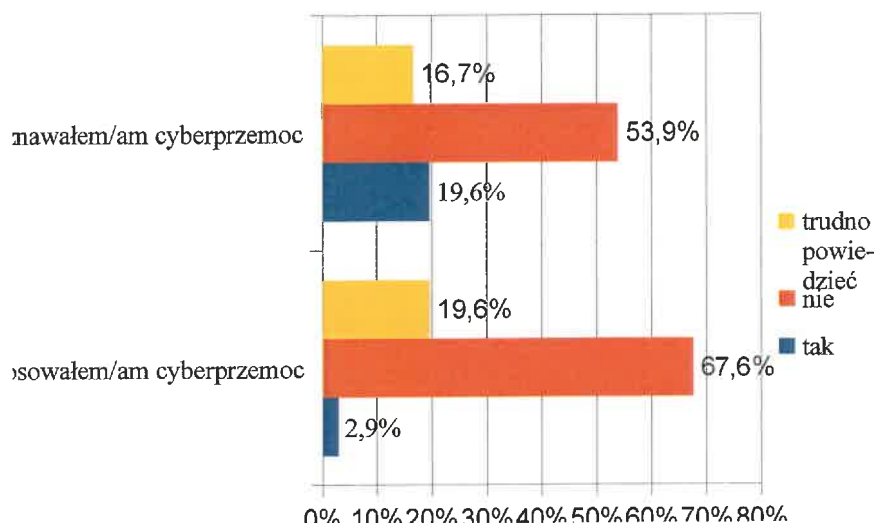
Wykres 21. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc (N=102)

Kolejne pytanie dotyczyło doświadczania oraz stosowania cyberprzemocy przez badanych uczniów. Na podstawie danych zaważyć można, że ten problem dotyka w większym stopniu uczniów niż dorosłych. Tego rodzaju przemocy doświadczyło 19,6% badanych, natomiast

stosowało ją 2,9% respondentów. 16,7% respondentów nie potrafiło określić, czy doznało cyberprzemocy, a 19,6% czy ją stosowało. 10 osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

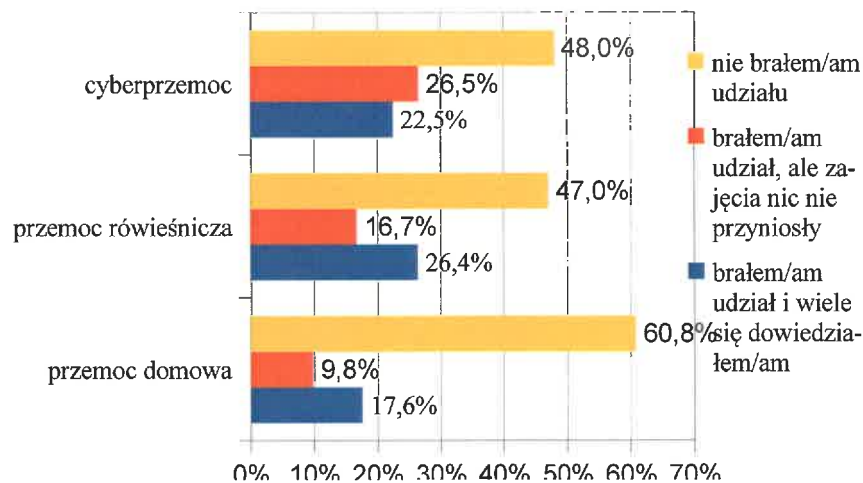
Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyludzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? (N=102)

Ostatnie pytania zadane uczniom dotyczyły działań profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy. W pierwszej kolejności badanych zapytano o to, czy w ciągu ostatnich 2 lat brali udział w profilaktycznych zajęciach w swojej szkole. W przypadku:

- zajęć profilaktycznych z cyberprzemocy: 48% ankietowanych nie brało w nich udziału, 26,5% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 22,5% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele się dzięki nim dowiedzieli;
- przemocy rówieśniczej: 47% ankietowanych nie brało udziału w zajęciach, 16,7% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 26,4% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele się dzięki nim dowiedzieli;
- przemocy domowej: 60,8% ankietowanych nie brało udziału w zajęciach, 9,8% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 17,6% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele dzięki nim dowiedzieli.

Wykres 23. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? (N=102)

Kolejne pytanie zadane uczniom dotyczyło tego, jakie formy zajęć profilaktycznych są według nich najciekawsze/najefektywniejsze. Najczęściej wskazywano na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą są najciekawsze/najefektywniejsze 37,3% ankietowanych. Zajęcia z przedstawicielem Policji wskazało 26,5% respondentów. Znacznie mniej respondentów wskazywało na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych 16,7%, a na odpowiedź „nie wiem” – 15,7% . 10,8% wybrało spektakl lub musical profilaktyczny, a 10,8% badanych ankietowanych uznało, że żadne działania, wymienione w kafeterii odpowiedzi, nie są dla nich ciekawe ani nie byłyby efektywne. 3,9% badanych wskazało na „inna forma, jakie?...” nie wskazano konkretnej.

Wykres 24. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? (N=102)

**Pytanie*

wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Padew Narodowa konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy Padew Narodowa powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Padew Narodowa, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

Skala problemu przemocy domowej.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m. in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Padew Narodowa bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Tuszowie Narodowym
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Padwi Narodowej
- 4) Prokuratura Rejonowa w Tarnobrzegu
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Ośrodek Zdrowia w Padwi Narodowej
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
- 8) Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) inne zainteresowane instytucje.

3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nicodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań i poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz dążenie do zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie gminy Padew Narodowa

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,

- 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 4) Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- 7) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 8) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 9) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 10) Publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,

- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności programów dla osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).
- 6)

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,
- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Padew Narodowa (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Padew Narodowa,
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,

- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Padew Narodowa uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin doznających przemocy domowej (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,
- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

I. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej.

II. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Wypełniając powinność wymiany informacji, mającej zapewnić sprawne i skoordynowane działania gminnych instytucji oraz podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Padwi Narodowej do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Wójtowi Gminy Padew Narodowa zbiorcze informacje z realizacji Programu, pozywając ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Padew Narodowa dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

ROZDZIAŁ IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Przemoc domowa, będąca zjawiskiem o zasięgu globalnym, pozostaje jednym z najtrudniejszych problemów społecznych, przede wszystkim z powodu swojej wieloaspektowości i trudności w identyfikacji. Często przypadki przemocy domowej są skrywane, zarówno przez osoby jej doświadczające, jak i ich otoczenie, co prowadzi do opóźnionej reakcji lub całkowitego braku wsparcia. Lęk przed ujawnieniem, wstyd czy brak zaufania do instytucji odpowiedzialnych za pomoc sprawiają, że wykrywanie przemocy jest utrudnione, co dodatkowo potęguje skalę problemu.

Aby skutecznie przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest tworzenie i rozwijanie systemów wsparcia, które uwzględniają różne potrzeby osób zaangażowanych w ten trudny kontekst. Należy wziąć pod uwagę nie tylko wsparcie dla osób doznających przemocy, ale także tych, które są świadkami, ponieważ mogą one odgrywać istotną rolę w przeciwdziałaniu dalszym negatywnym konsekwencjom. Wsparcie finansowe i ekonomiczne jest jednym z kluczowych elementów pomocy. Programy mające na celu przywrócenie niezależności

ekonomicznej poprzez pomoc finansową, możliwość znalezienia pracy, czy rozwój kompetencji zawodowych, odgrywają znaczącą rolę w zapewnieniu osobom doświadczającym przemocy stabilności. Dodatkowo dostęp do bezpiecznych miejsc schronienia jest nieodzowny dla stworzenia przestrzeni, w której osoby te mogą odnaleźć poczucie spokoju. Wsparcie psychologiczne, prawne oraz społeczne stanowi równie ważny filar działań prewencyjnych i pomocowych. Niezwykle istotne jest powoływanie tego rodzaju usług, tak aby odpowiadały one na różnorodne potrzeby osób dotkniętych przemocą. Warto promować grupowe formy wsparcia, które pomagają w przełamywaniu izolacji oraz wspierają proces zdrowienia emocjonalnego. Kluczowym narzędziem w przeciwdziałaniu przemocy jest także edukacja – zarówno dorosłych, jak i dzieci. Wdrażanie szkoleń, warsztatów oraz programów uświadamiających może istotnie przyczynić się do zmiany postaw społecznych, co ostatecznie prowadzi do stworzenia bezpieczniejszych środowisk lokalnych.

W kontekście Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030, kluczowe jest zapewnienie współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami działającymi na terenie Gminy. Tylko poprzez skoordynowane działania można zbudować efektywny system, który nie tylko pomoże w interwencjach kryzysowych, ale również umożliwi prewencję na szeroką skalę. Taki zintegrowany system nie tylko poprawi jakość życia mieszkańców, ale także będzie wyraźnym sygnałem zaangażowania lokalnych władz w walkę z przemocą.

Podsumowując, skuteczna walka z przemocą domową wymaga holistycznego podejścia, które łączy wsparcie psychologiczne, ekonomiczne, prawne i społeczne. Współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami, jak również aktywne zaangażowanie lokalnych społeczności, są kluczowe dla budowania skutecznych programów przeciwdziałania.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE PADEW NARODOWA
NA LATA 2026 - 2030**

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.
3. Adresaci Programu.
4. Miejsce realizacji Programu.
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji.

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Opis problemu przemocy domowej.
2. Zasoby instytucjonalne.
3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe.
2. Cele, kierunki i wskaźniki Programu.
3. Monitorowanie, sprawozdawczość i wymiana informacji oraz środki finansowe na realizację Programu.
4. **ROZDZIAŁ IV. Wnioski i podsumowanie.**

ROZDZIAŁ I.

Wstęp

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.), dalej także „ustawa”. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 -2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 poz. 1302),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 2528),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2025 poz. 118),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 poz. 1153),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2025 poz. 897),

- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (tj. Dz. U. z 2025 poz. 383),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2025 poz. 1302),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2025 poz. 820),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 22 czerwca 2023 r. przez przemoc domową rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze „Niebieskie Karty”¹ (dalej także „NK”), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870 z późn. zm.).

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby doznającej przemocy, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę doznającą przemocy domowej lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakaz

u wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby doznającej tej przemocy.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą doznającą przemocy domowej, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy domowej.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecko udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nielożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych,

umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci .

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą łązy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje doznającą przemocy w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba

pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

3. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną min. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno-pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,

- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Gmina Padew Narodowa położonej w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim i zajmuje powierzchnię 70,55 km². w administracyjnych granicach gminy znajduje się 12 sołectw.

Na terenie Gminy Padew Narodowa mieszka 5227 mieszkańców (stan na 31.12.2024r.) w tym 2587 mężczyzn i 2640 kobiet. W wieku 0-18 lat jest 514 mężczyzn i 501 kobiet. W wieku produkcyjnym 1451 kobiet i 1684 mężczyzn, a w wieku poprodukcyjnym 688 kobiet i 389 mężczyzn. Ze środków pomocy społecznej w 2024r. korzystało 104 rodzin to jest 284 osób. Liczba osób dotkniętych przemocą, którzy korzystają z pomocy społecznej to jest 2 rodziny, a w rodzinach znajduje się 6 osób co daje 1,92% wszystkich udzielanej pomocy.

5.REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Padew Narodowa zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt powołując do niego przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie --- przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,

- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej,
- zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz 2119).
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	• Wczesna diagnoza i poradnictwo, • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, • dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, • udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, • działania interwencyjne, • organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, • obsługa organizacyjno-techniczna ZI, • wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, • opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Instytucja	Obszar działania
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, uwzględnianie Standardów Ochrony Małoletnich.
Komisariat Policji w Tuszowie Narodowym	Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki ochrony zdrowia	Ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki oświatowe	Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Instytucja

Obszar działania

Zespół
Interdyscyplinarny i
grupy
diagnostyczno-
pomocowe

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.)
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119),
- uwzględnianie Standardów Ochrony Małoletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologów, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ROZDZIAŁ II.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej przeprowadził ankietę diagnozującą zjawisko przemocy w Gminie Padew Narodowa wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Przeanalizowano również materiały jakimi są sprawozdania zespołu Interdyscyplinarnego z lat 2022-2024 oraz Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA”			
Na terenie Gminy Padew Narodowa			
ROK	2022	2023	2024
Oświata	0	1	1
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	6
Policja	16	14	9
Ochrona zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba NK A, z tego	21	15	21
Liczba NK A założonych dla dzieci	0	0	2
Liczba NK C	12	7	9
Liczba NK D	17	6	13
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie	21	15	21
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	3	4	7
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	2	2	4

Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	0	0
Zakończenie procedury NK A- Razem		16	5	15
w tym na skutek	ustanie przemocy	13	4	13
	Zrealizowanie indywidualnego planu	0	0	0
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	3	1	2
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej		0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		21	15	21
Liczba spotkań grup roboczych		53	31	64
Liczba grup roboczych		21	15	13

Na przestrzeni analizowanych lat, liczba utworzonych Zespołów Interdyscyplinarnych to 1, jedynie w 2023 działały 2 Zespoły Interdyscyplinarne z powodu zmiany przepisów. W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny powołał 16 grup roboczych (obecnie: grupy diagnostyczno- pomocowe), w 2023 roku – 15 grup, z kolei w 2024 roku – 16. W 2022 roku odbyło się 53 spotkania grup roboczych, w 2023 – 31, a w 2024 – 64. W 2022 odbyło się 15 posiedzeń Zespołu, w 2023 roku – 14, natomiast w roku 2024 – 19. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2022-2024

lp.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	1	2	1
2	liczba posiedzeń zespołów	15	14	19
3	liczba utworzonych grup roboczych	21	15	21
4	liczba spotkań grup roboczych	53	31	64

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”

W przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Liczba „Niebieskich Kart” na przestrzeni ostatnich lat w gminie Padew Narodowa prezentuje się następująco: w 2022 roku wszczęto 16 procedur, kontynuowano 5 procedur z poprzednich lat, a ze względu na ustanie przemocy lub brak zasadności wszczęcia procedury zakończono 16 postępowań. W 2023 roku wszczęto 15 procedur i realizowano z poprzednich lat po tyle samo procedur, a zakończono – 5. W 2024 roku również wszczęto 16 procedur, a kontynuowano z poprzednich lat – 5, a zakończono 15 procedur.

Analizie poddano także liczbę rodzin na terenie Gminy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju przemocy. W 2022 roku procedurą objętych było 41 rodzin, w tym 21 ze względu na przemoc psychiczną, 19 – przemoc fizyczną, 1 procedurą ze względu na przemoc seksualną. W 2023 roku było to 15 rodzin, z czego 12 ze względu na przemoc psychiczną, 3 – fizyczną. Żadna z rodzin nie była objęta procedurą ze względu na przemoc seksualną. W 2024 roku było to 21 rodzin. Podobnie jak w latach poprzednich, w każdym przypadku odnotowano przemoc psychiczną - 19, w przypadku przemocy fizycznej 17 oraz w przypadku przemocy seksualnej 1. Dane te ukazują przede wszystkim, że przemoc psychiczna jest najpowszechniejsza wśród rodzin, w których występuje problem przemocy. Często dochodzi także do przemocy fizycznej. Zebrane dane nie uwzględniają przemocy ekonomicznej.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem rodzaju przemocy w latach 2022-2024

lp.	Rodzaj przemocy	2022	2023	2024
1	przemoc psychiczna	21	12	19
2	przemoc fizyczna	19	3	17
3	przemoc seksualna	1	0	1
4	ogółem rodzin	41	15	21

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2022-2024

Przeanalizowano także, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej. Z danych wynika, że w 2022 roku ogółem było to 61 osób, z czego 27 stanowiły kobiety (w tym 6 starsze oraz 3 niepełnosprawna), 8 – mężczyźni (w tym 1 starszy oraz 1 niepełnosprawna) oraz 26 dzieci . W 2023 roku odnotowano 32 takie osoby, z czego 11 stanowiły kobiety (w tym 2 niepełnosprawne), 11 – mężczyźni (w tym 1 niepełnosprawnych) oraz 10 dzieci (w tym 2 niepełnosprawne). W 2024 roku odnotowano 40 takich osób, z czego 18 stanowiły kobiety (w tym 3 starsza oraz 0 niepełnosprawna), 5 – mężczyźni(w tym 1 starszy) oraz 17 – dzieci (w tym 3 niepełnosprawne). Zebrane dane pokazują, że przemocy doświadczają najczęściej kobiety.

Liczba osób doświadczających przemocy, objętych procedurą „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem wieku i płci w latach 2022-2024

lp.	Rodzaj przemocy	2022	2023	2024
1	kobiety	27	11	18
2	mężczyźni	8	11	5
3	dzieci	26	10	17
4	ogółem	61	32	40

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej za lata 2022-2024

Analizie poddano również liczbę osób, które w latach 2022-2024 były uczestnikami szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Z danych wynika, że w 2022 roku żadna osoba nie wzięła udziału w takim szkoleniu, w 2023 roku były to 3 osoby, a w 2024 roku – 13 osób. Odnotowano zatem znaczący wzrost liczby osób biorących udział w takich szkoleniach na przestrzeni ostatnich lat.

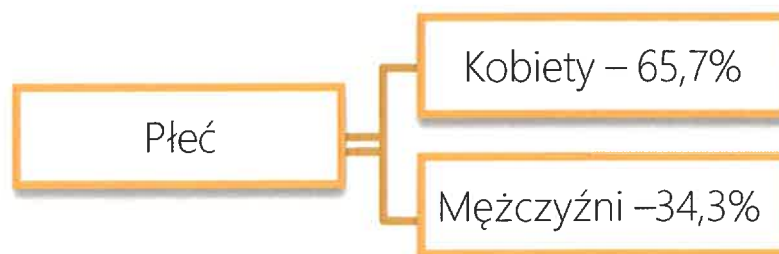
	2022	2023	2024
Liczba osób przeszkolonych	0	3	13

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne, w tym problem przemocy domowej na terenie gminy Padew Narodowa wzięło udział 102 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 65,7% ogółu.

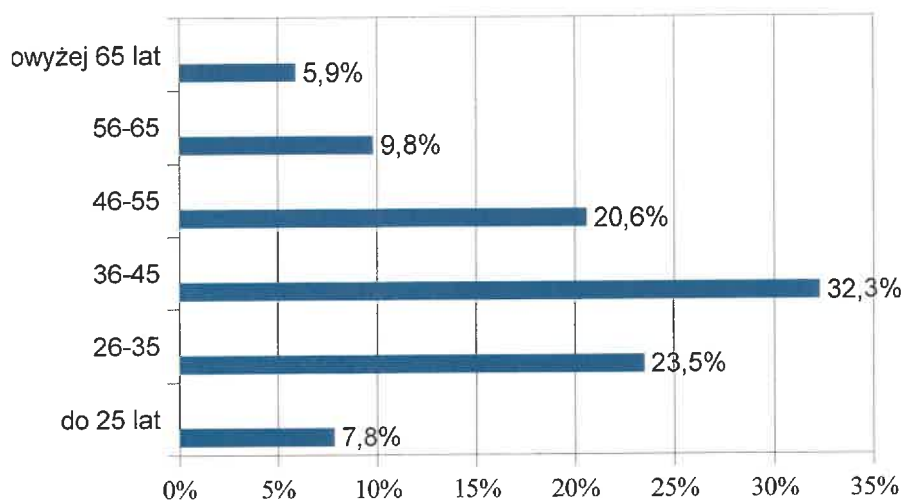
Rysunek 1. Płeć (N=102²)

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (32,3%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (23,5%), respondenci mający 46-55 lat (20,6%), osoby do 25 roku życia (7,8%), badani mający 56-65 lat (9,8%) oraz ankietowani powyżej 65 roku życia (5,9%).

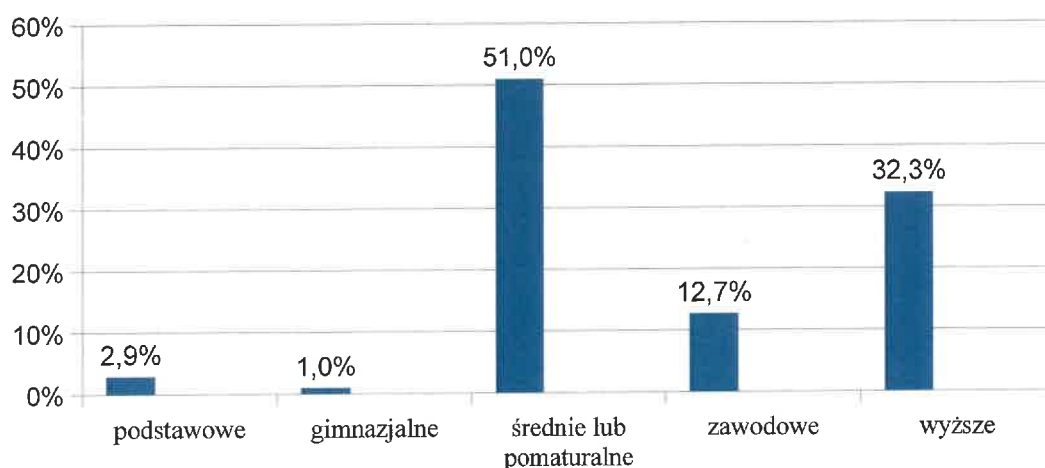
⁷ N oznacza wielkość próby badawczej, tj. liczby respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 1. Wiek (N=102)

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (51%). 32,3% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem wyższym, 12,7% z wykształceniem zawodowym, a 2,9% ankietowanych zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym. 1,0 % badanych legitymował się wykształceniem gimnazjalnym.

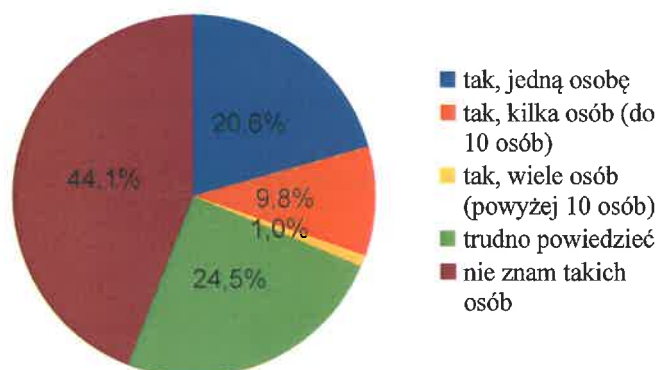
Wykres 2. Wykształcenie (N=102)

Przemoc domowa

W pierwszym pytaniu dotyczącym problemu przemocy, dorosłych mieszkańców Gminy zapytano o to, czy znają w swoim otoczeniu kogoś, kto jej doznaje. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 31,4% ankietowanych. Jak wynika z odpowiedzi badanych 20,6% zna jedną taką osobę, 9,8% zna kilka (do 10 osób), z kolei 1,0% deklaruje znajomość wielu takich osób (powyżej 10).

Wykres 3. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? (N=102)

Dorosłych mieszkańców Gminy zapytano o to, kim są osoby, które doświadczają przemocy domowej. Z danych wynika, że takimi osobami są najczęściej dorośli, mający 18-60 lat (23 osoby, tj. 71,9%). Wskazywano również na osoby starsze, powyżej 60 roku życia (7 osób, tj. 21,91%). Jedna osoba (tj. 3,1%) zadeklarowała, że jest to dziecko do 18 roku życia.

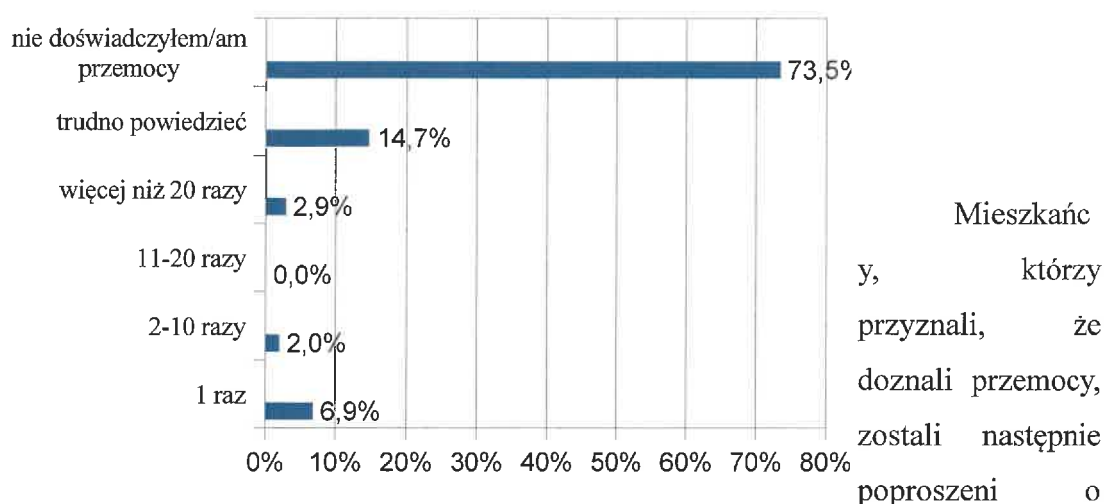
Tabela 1. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dzieckiem do 18 roku życia	3,1%	1
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	71,9%	23
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	21,9%	7

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie zadane badanym dotyczyło tego, jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się doświadczać problemu przemocy domowej. 11,8% badanych przyznało, że taka sytuacja miała miejsce, z czego na odpowiedź „1 raz” wskazało 6,9% respondentów, 2-10 razy – 2,0%, a więcej niż 20 razy – 2,9%. Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 73,5% nie doświadczyła przemocy we wskazanym okresie. Jednocześnie 14,7% ankietowanych wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 4. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? (N=102)

określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że większość z nich doświadczyła przemocy psychicznej (8 osób, tj. 66,7%). 33,3% ankietowanych wskazało na przemoc ekonomiczną (4 osoby). 3 badanych doświadczyło przemocy fizycznej (25,0%), 2 respondentów zaniedbania (16,7%), a 1 badany doświadczył przemocy seksualnej (8,3%).

Tabela 2. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?(N=12)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	66,7%	8
przemoc ekonomiczna	33,3%	4
przemoc fizyczna	25,0%	3
zaniedbanie	16,7%	2
przemoc seksualna	8,3%	1
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

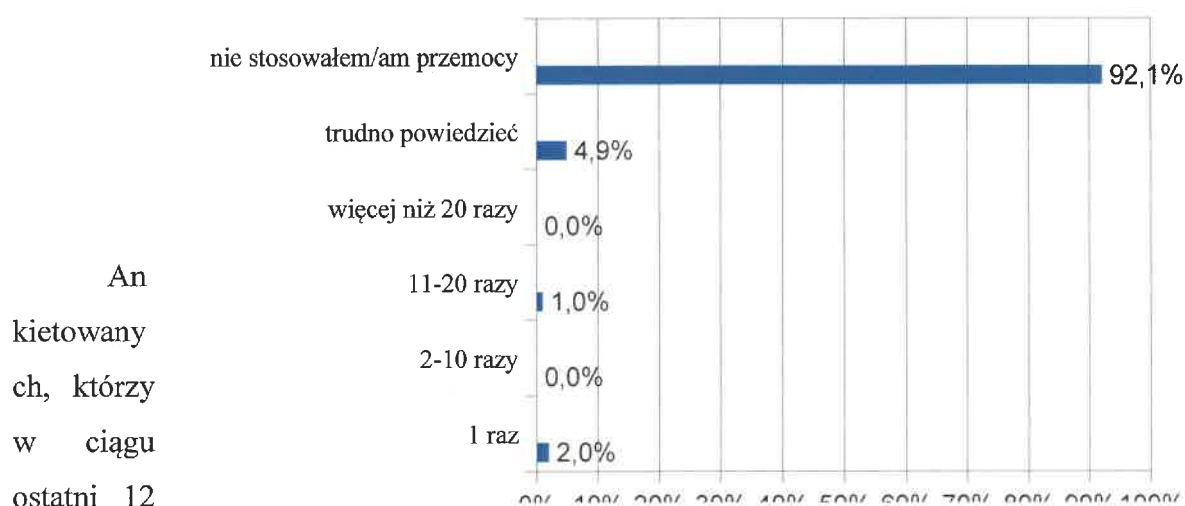
Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 3 ankietowanych doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (25,0%). 4 osoby wskazały na męża/żonę (33,3%). Po 2 badanych doświadczyło przemocy ze strony taty lub rodzeństwa (po 16,7%). Po 1 badanym doznało przemocy ze strony mamy, dziadków lub dalszych członków rodziny (po 8,3%).

Tabela 3. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? (N=12)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	25,0%	3
mąż/żona	33,3%	4
tata	16,7%	2
rodzeństwo	16,7%	2
mama	8,3%	1
dziadkowie	8,3%	1
další członkowie rodziny	8,3%	1
dziecko/dzieci	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie dotyczyło tego, jak często badani w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc wobec członka swojej rodziny. 3,0% ankietowanych przyznało, że we wskazanym okresie stosowało przemoc, z czego 2,0% stosowało ją 1 raz, a 1,0% od 11 do 20 razy. Zdecydowana większość, bo 92,1% nie stosowała przemocy domowej we wskazanym okresie. 4,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 5. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? (N=102)

w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc domową zapytano o to, jakie rodzaju była to przemoc. Wszyscy badani odpowiadający na to pytanie zadeklarowali, że była to przemoc fizyczna (3 osoby, tj. 100%). 2 osoby wskazały, że była to przemoc psychiczna (tj. 66,7%), a 1 osoba wskazała na przemoc ekonomiczną (33,3%).

Tabela 4. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? (N=3)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	66,7%	2
przemoc fizyczna	100,0%	3
przemoc ekonomiczna	33,3%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności ankietowanych zapytano o to, wobec kogo stosowali przemoc. Wszyscy badani odpowiadający na to pytanie zadeklarowali, że skierowali ją w stronę dalszych członków rodziny (3 osoby, tj. 100%). 1 badany wskazał na rodzeństwo (33,3%) oraz 1 badany wskazał na męża/żonę (33,3%).

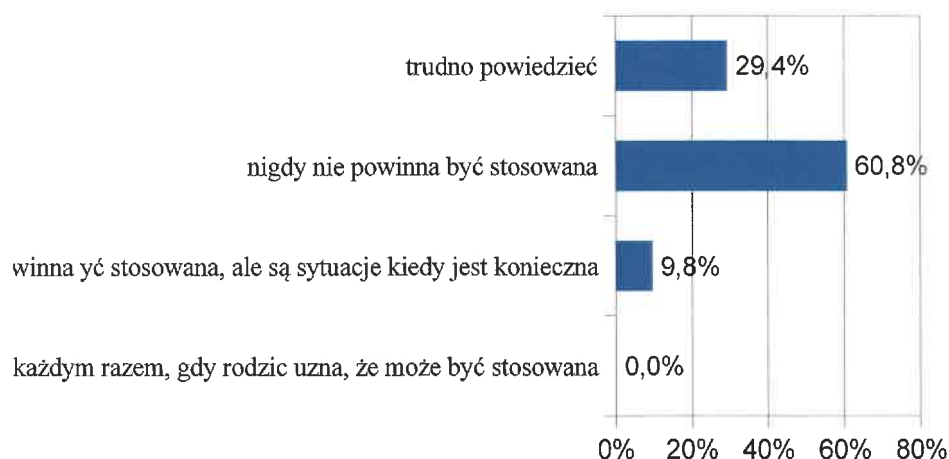
Tabela 5. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? (N=3)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dalszych członków rodziny	100,0%	3
rodzeństwa	33,3%	1
mamy	0,0%	0
taty	0,0%	0
partnera/partnerki	0,0%	0
męża/żony	33,3%	1
dziadków	0,0%	0
dziecka/dzieci	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

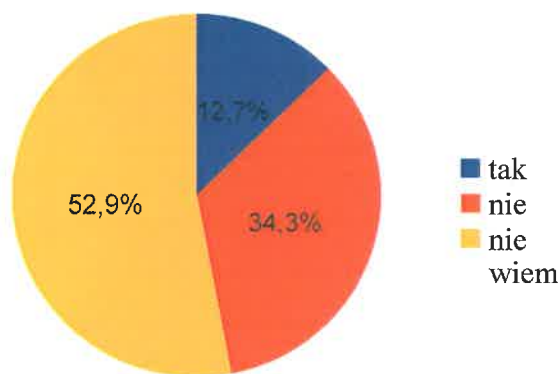
Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Warto zwrócić uwagę na to, że 9,8% badanych uważa, że zasadniczo takie kary nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy jest to konieczne. 29,4% respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, a 0,0% badanych uważa, że mogą one być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne. 60,8% uważa, że takie kary nigdy nie powinny być stosowane.

Wykres 6. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: (N=102)

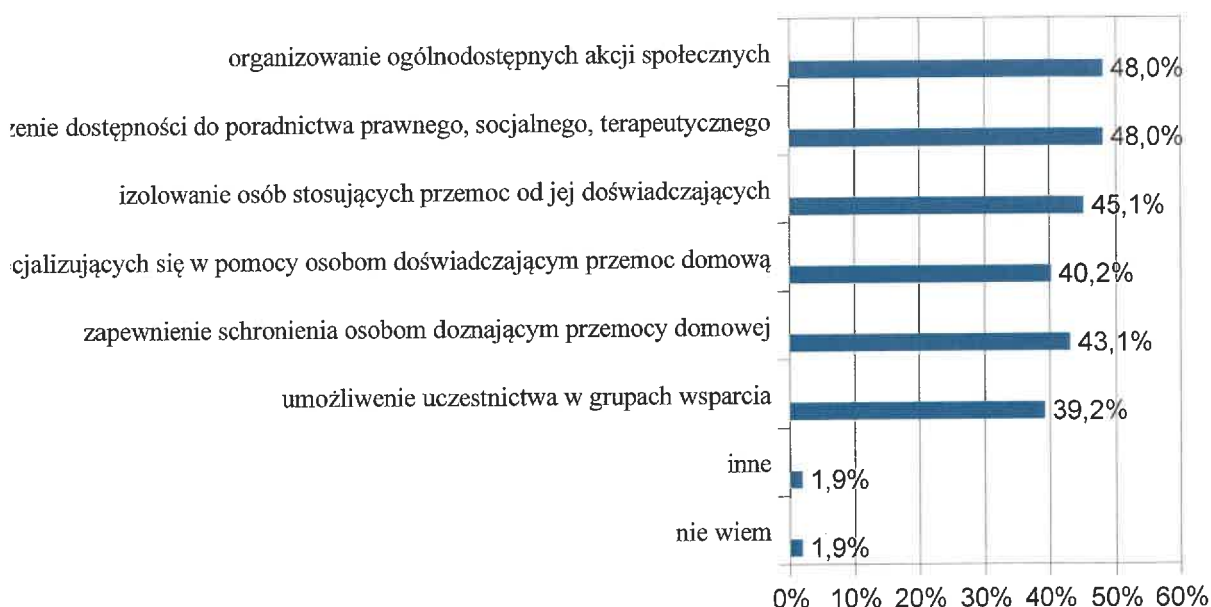
Ankietowanych zapytano także o to, czy uważają przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 12,7% badanych, a przeczącej 34,3% respondentów. Ponad połowa ankietowanych, bo 52,9%, zaznaczyła odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 7. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? (N=102)

Kolejna poruszana w badaniu kwestia dotyczyła działań, które w opinii dorosłych mieszkańców Gminy byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Najczęściej wskazywano na: organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych oraz zwiększanie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego (po 48%), izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (45,1%), zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej (43,1%) oraz tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (40,2%). Wśród odpowiedzi „inne” (1,9%) wskazywano np. na konieczność zaangażowania kompetentnych i bezstronnych psychologów i pedagogów w szkołach na terenie Gminy.

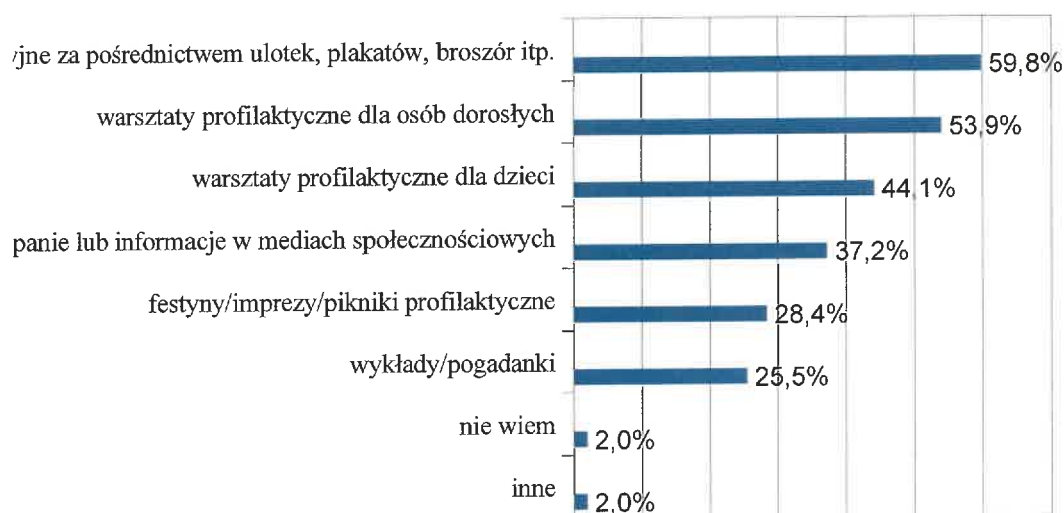
Wykres 8. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy domowej? (N=102)

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badanych poproszono również o wskazanie, które z wymienionych działań profilaktycznych mogą przynieść według nich najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemoc domowej. Za najbardziej efektywne uznano akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (59,8%), warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych (53,9%) oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci (44,1%).

Wykres 9. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemoc domowej? (N=102)

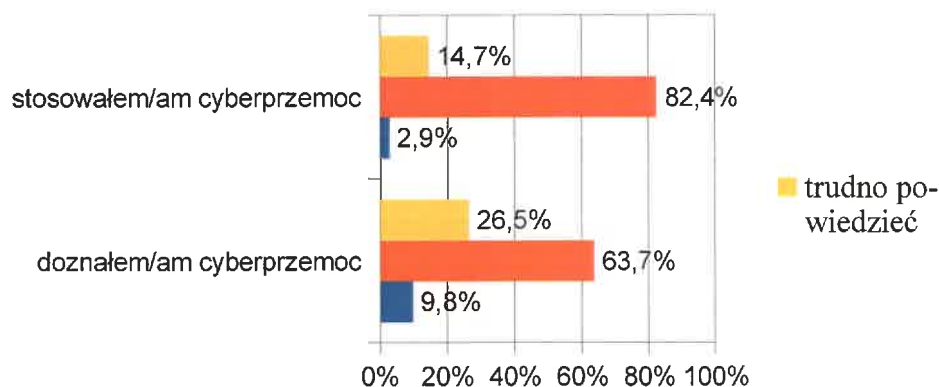
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne dwa pytania dotyczyły doświadczania oraz stosowania cyberprzemocy. Wyniki

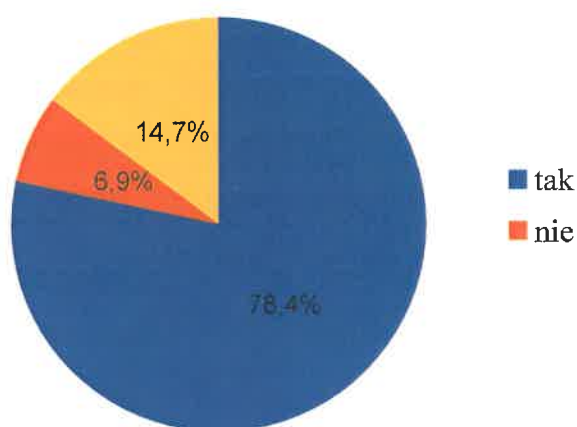
zaprezentowano na jednym wykresie. Tego rodzaju przemocy doświadczyło 9,8% badanych, natomiast stosowało ją 2,9% ankietowanych. 26,5% respondentów nie potrafiło określić, czy doznało cyberprzemocy, a 14,7% czy ją stosowało.

Wykres 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)? (N=102)

Ostatnie pytanie zadane dorosłym mieszkańcom Gminy dotyczyło tego, czy uważają oni przemoc domową za przestępstwo. Jak wynika z danych, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 78,4% ankietowanych. Przeciwnego zdania było 6,9% badanych. 14,7% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 11. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? (N=102)

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

Struktura badanej próby

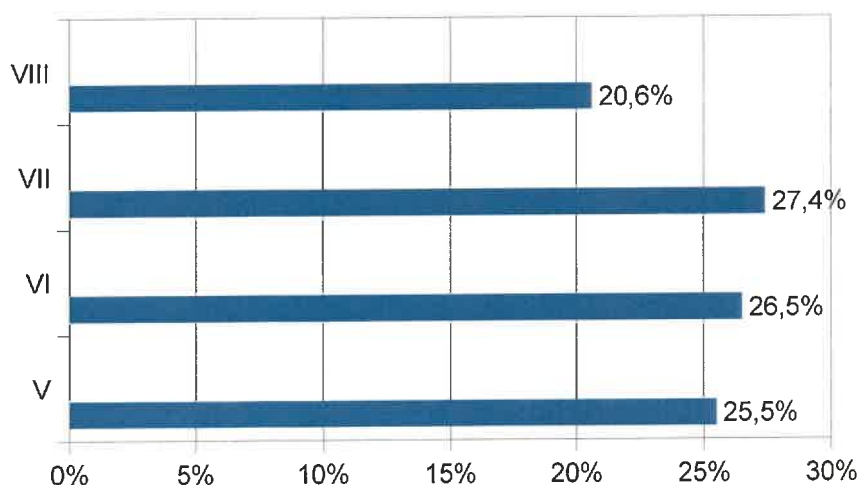
W badaniu diagnozującym problem przemocy domowej na terenie gminy Padew Narodowa wzięło udział także 102 uczniów. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu niewielką przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 52,9% ogółu.

Rysunek 2. Płeć (N=102)

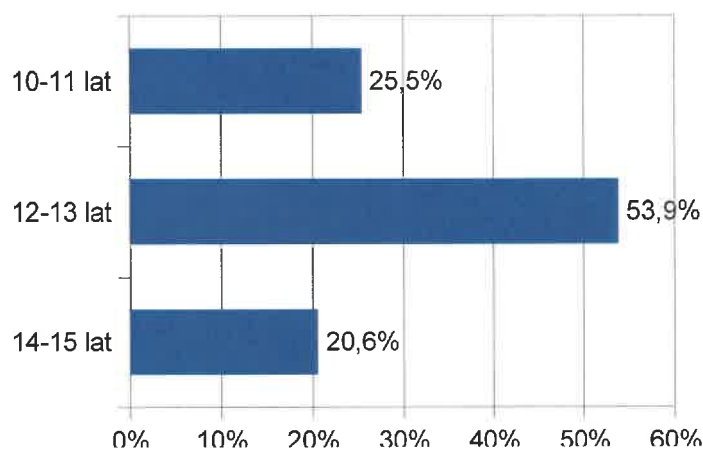
Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej ankietowanych brało udział z klasy VII szkoły podstawowej – 27,4%. Z klasy VI wzięło udział 26,5% respondentów. 25,5% uczniów wzięło udział z klasy V, a 20,6% z klasy VIII.

Wykres 12. Klasa (N=102)

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (53,9%). O połowę mniej, bo 25,5% młodych mieszkańców Gminy było w wieku 10-11 lat, a 20,6% ankietowanych miało w chwili badania 14-15 lat.

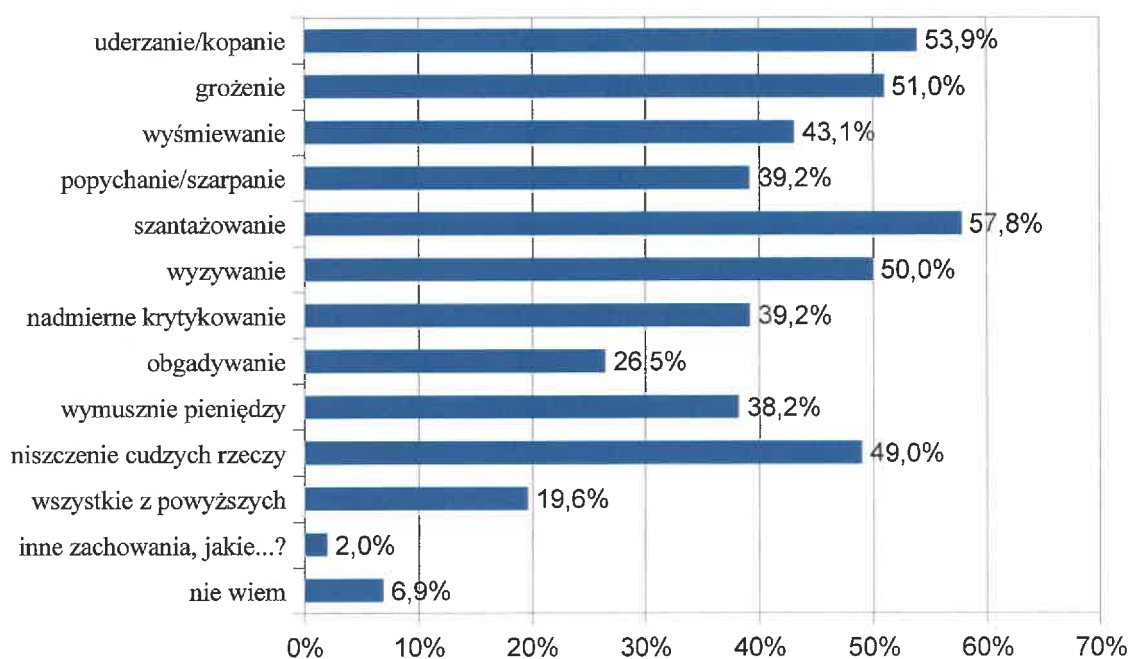
Wykres 13. Wiek (N=102)

W pierwszej kolejności

weryfikacji poddane zostało to, jakie zachowania badani uczniowie uważają za przemocowe. Ankietowani wskazywali najczęściej na: szantażowanie (57,8%), uderzanie/kopanie (53,9%) oraz grożenie (51,0%). Najrzadziej zaznaczano: popychanie/szarpanie i nadmierne krytykowanie wyniosło (39,2%), wymuszanie pieniędzy (38,2%) oraz obgadywanie (26,5%). 6,9% badanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, a 2,0% wskazało na inne, bliżej nieokreślone zachowania. Szczegółowe dane zaprezentowano na kolejnym wykresie.

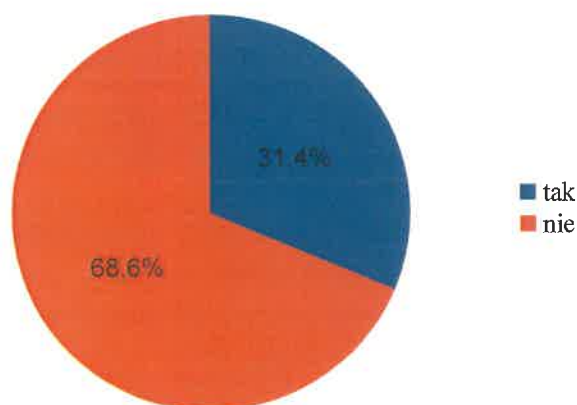
Wykres 14. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? (N=102)

tego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie badanych uczniów zapytano o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli przemocy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 31,4% ankietowanych. Przeciwnie odpowiedziało 68,6% respondentów.

Wykres 15. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
(N=102)

W celu pogłębionej analizy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi możemy stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze szkoły – 28 osób, tj. 87,5 % oraz rodzeństwa – 15 osoby, tj. 46,9%. Odpowiedzi padały także na kolegów/koleżanki spoza szkoły 5 osób, tj. 15,6%. 2 osoby, tj. 6,2% wskazało na „inne osoby”.

Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	87,5%	28
rodzeństwo	46,9%	15
koledzy/koleżanki spoza szkoły	15,6%	5
inne osoby	6,2%	2
mama	0,0%	0
tata	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów dotyczące rodzajów doznawanej przez nich przemocy. Przemocy psychicznej doświadczyło 28 badanych (87,5%), a przemocy fizycznej 13 osób (40,6%). Po 1 osobie (3,1%) wskazało na przemoc na tle seksualnym oraz doświadczyło zaniedbania.

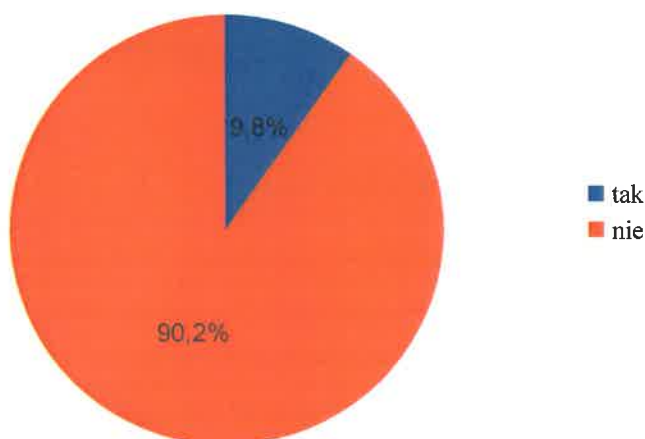
Tabela 7 Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? (N=32)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	87,5%	28
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	40,6%	13
ktoś dotykał mnie w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	3,1%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	3,1%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Na to pytanie, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 9,8% uczniów.

Wykres. 16 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? (N=102)

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Możemy zauważyć, iż przemoc fizyczną zastosowało 7 osób, tj. 70%, a przemoc psychiczną 5 osób, tj. 50%. 1 osób, tj. 10% ankietowanych, stosowało przemoc na tle seksualnym.

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	70%	7
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	50%	5
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które sobie ta osoba tego nie życzył/a, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który ją zawstydział itp.	10%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Analizie poddane zostały również odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Przeważająca część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów ze szkoły 7 osób, tj. 70%, nie wiele mniej wskazano na stosowanie przemocy wobec rodzeństwa bo 6 osób, tj. 60%. Odpowiedzi respondentów padały także na inne osoby bo 3 osoby, tj. 30%, oraz wskazano stosowanie wobec kolegów/koleżanki spoza szkoły 1 osoba, tj. 10%.

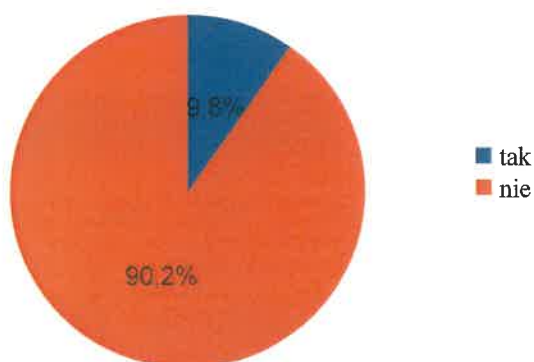
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	70%	7
rodzeństwo	60%	6
innych osób	30%	3
kolegów/koleżanek spoza szkoły	10%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badanych uczniów zapytano także o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się być świadkami sytuacji, w której ktoś w ich domu stosował przemoc. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 9,8% ankietowanych. Przeciwnie zadeklarowało 90,2% respondentów.

Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? (N=102)

Kolejne pytanie dotyczyło tego, kto stosował przemoc w domu badanych, wówczas gdy byli oni tego świadkami. Najczęściej wskazywano na rodzeństwo (6 osób, tj. 60%). 3 osoby, tj. 30%, zaznaczyły odpowiedź „inne osoby”. 2 osoby wskazały na mamę i tatę tj. po 20%,

Tabela 10. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? (N=10)

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	60%	6
inne osoby	30%	3
mama	20%	2
tata	20%	2
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa uczniów (70,5%). Z udzielonych przez 24,5% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, według 23,5% – kilka razy w tygodniu, a zdaniem 22,5% – kilka razy w miesiącu.

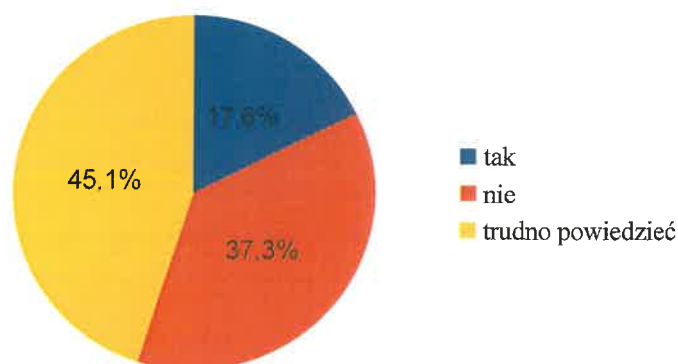
Wykres 18. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? (N=102)

oni, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś ich zdenerwuje). 17,6% ankietowanych uznało, że w niektórych sytuacjach przemoc jest uzasadniona. 37,3%

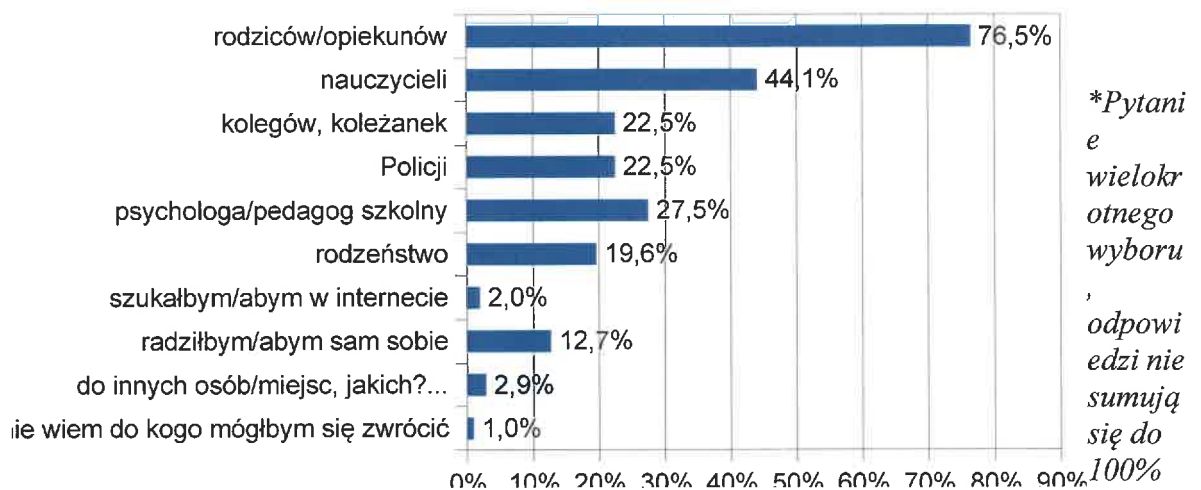
respondentów było przeciwnego zdania, z kolei 45,1% uczniów miało problem z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 19. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? (N=102)

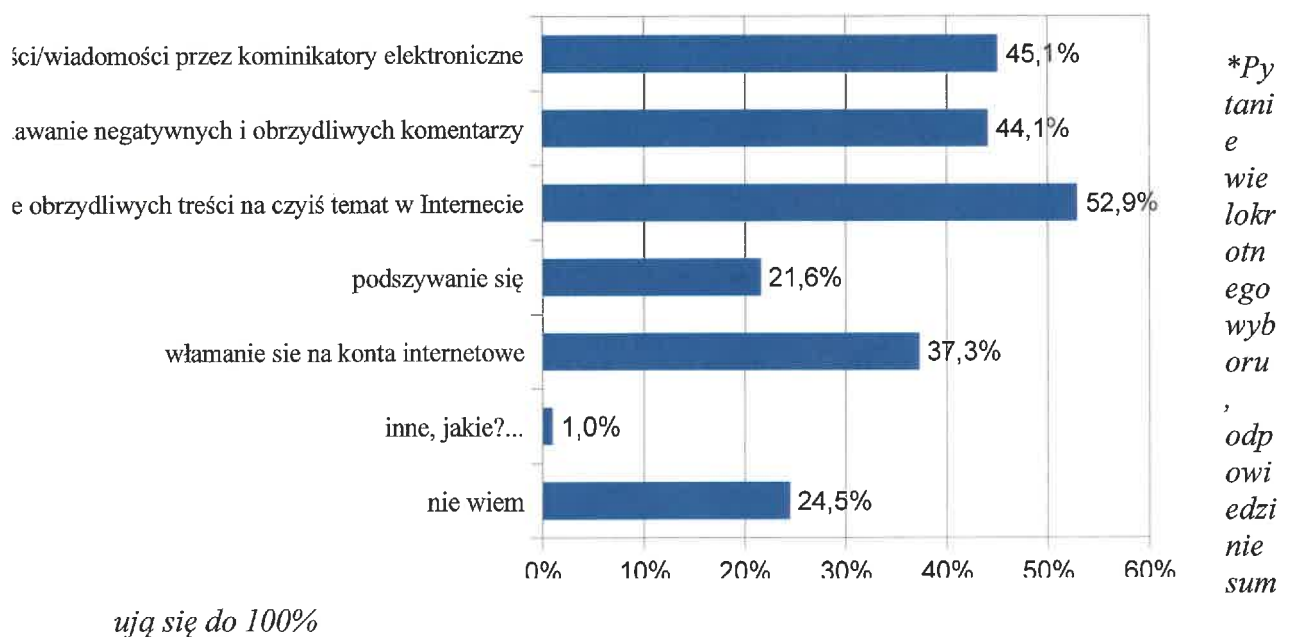
Badanych zapytano także o to, do kogo zwróciliby się o pomoc, w sytuacji doświadczania przemocy domowej lub rówieśniczej przez nich samych lub bliskie im osoby. Ankietowani najczęściej wskazywali na rodziców/opiekunów (76,5%), nauczycieli (44,1%), psychologa/pedagoga szkolnego (27,5%), kolegów i koleżanek oraz Policji (po 22,5%). Rzadziej wskazano szukanie pomocy u rodzeństwa (19,6%). Najrzadziej wskazywano na radzenie sobie samodzielnie (12,7%) bądź w Internecie (2%). 2,9% badanych zaznaczyło opcję świadczącą o wyborze innych, bliżej niekreślonych, miejsc lub osób. 1% respondentów przyznało, że nie wiedzą do kogo mogliby się zwrócić o pomoc. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane na kolejnym wykresie.

Wykres 20. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? (N=102)

Młodych respondentów zapytano również o to, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano na: publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (52,9%) oraz otrzymywanie nachalnych/niechcianych wiadomości przez komunikatory elektroniczne (45,1%) oraz dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (44,1%). Nieco rzadziej za cyberprzemoc uznawano włamywanie się na konta internetowe (37,3%), podszywanie się (21,6%). Spory odsetek badanych, bo aż (24,5%) przyznał, że nie ma wiedzy na temat tego, czym jest cyberprzemoc. 1 % respondentów wskazało na inne, bliżej nieokreślone zachowania.

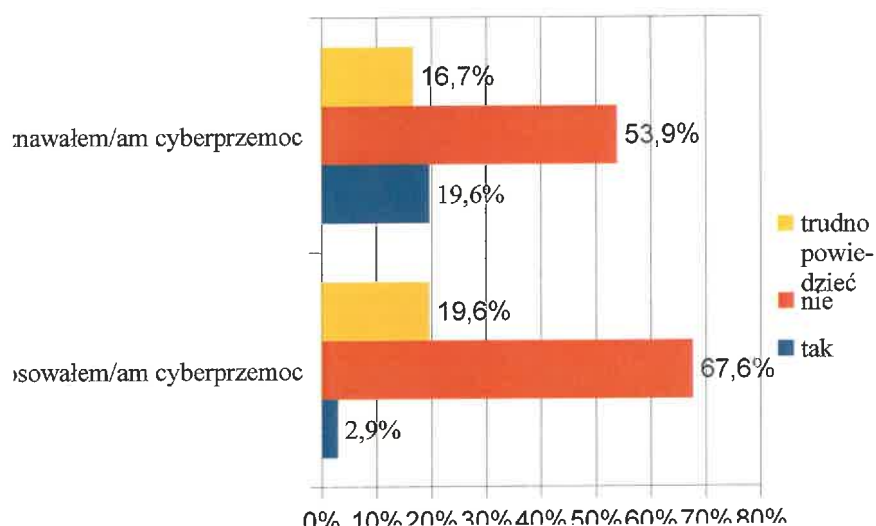
Wykres 21. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc (N=102)

Kolejne pytanie dotyczyło doświadczania oraz stosowania cyberprzemocy przez badanych uczniów. Na podstawie danych zauważyć można, że ten problem dotyka w większym stopniu uczniów niż dorosłych. Tego rodzaju przemocy doświadczyło 19,6% badanych, natomiast

stosowało ją 2,9% respondentów. 16,7% respondentów nie potrafiło określić, czy doznało cyberprzemocy, a 19,6% czy ją stosowało. 10 osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

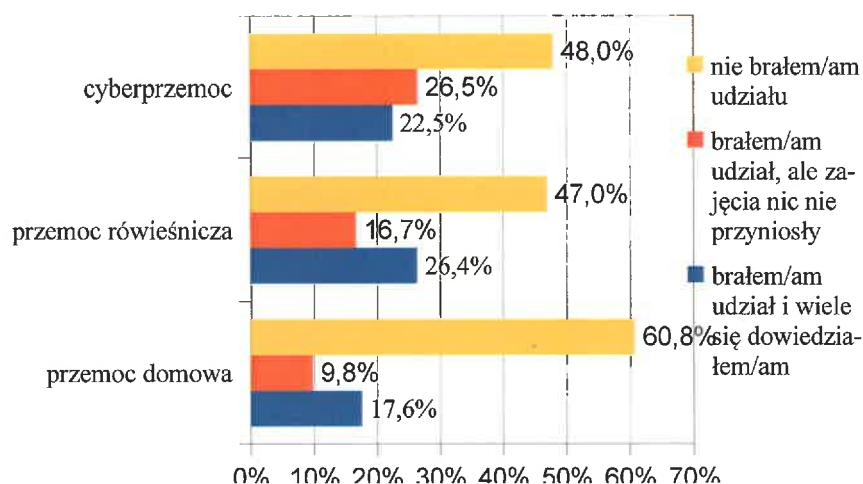
Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyludzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? (N=102)

Ostatnie pytania zadane uczniom dotyczyły działań profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy. W pierwszej kolejności badanych zapytano o to, czy w ciągu ostatnich 2 lat brali udział w profilaktycznych zajęciach w swojej szkole. W przypadku:

- zajęć profilaktycznych z cyberprzemocy: 48% ankietowanych nie brało w nich udziału, 26,5% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 22,5% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele się dzięki nim dowiedzieli;
- przemocy rówieśniczej: 47% ankietowanych nie brało udziału w zajęciach, 16,7% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 26,4% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele się dzięki nim dowiedzieli;
- przemocy domowej: 60,8% ankietowanych nie brało udziału w zajęciach. 9,8% badanych brało udział, ale twierdzą, że zajęcia te nic nie wniosły, a 17,6% uczniów brało w nich udział i uważają, że wiele dzięki nim dowiedzieli.

Wykres 23. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? (N=102)

Kolejne pytanie zadane uczniom dotyczyło tego, jakie formy zajęć profilaktycznych są według nich najciekawsze/najefektywniejsze. Najczęściej wskazywano na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą są najciekawsze/najefektywniejsze 37,3% ankietowanych. Zajęcia z przedstawicielem Policji wskazało 26,5% respondentów. Znacznie mniej respondentów wskazywało na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych 16,7%, a na odpowiedź „nie wiem” – 15,7% . 10,8% wybrało spektakl lub musical profilaktyczny, a 10,8% badanych ankietowanych uznało, że żadne działania, wymienione w kafeterii odpowiedzi, nie są dla nich ciekawe ani nie byłyby efektywne. 3,9% badanych wskazało na „inna forma, jakie?...” nie wskazano konkretnej.

Wykres 24. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? (N=102)

**Pytanie*

wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Padew Narodowa konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy Padew Narodowa powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Padew Narodowa, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

Skala problemu przemocy domowej.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m. in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Padew Narodowa bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Tuszowie Narodowym
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Padwi Narodowej
- 4) Prokuratura Rejonowa w Tarnobrzegu
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Ośrodek Zdrowia w Padwi Narodowej
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
- 8) Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) inne zainteresowane instytucje.

3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu; ukierunkowanie na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań i poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz dążenie do zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie gminy Padew Narodowa

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,

- 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 4) Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- 7) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 8) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 9) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 10) Publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,

- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności programów dla osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).
- 6)

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,
- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Padew Narodowa (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Padew Narodowa,
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,

- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Padew Narodowa uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin doznających przemocy domowej (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,
- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

I. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej.

II. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Wypełniając powinność wymiany informacji, mającej zapewnić sprawne i skoordynowane działania gminnych instytucji oraz podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Padwi Narodowej do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Wójtowi Gminy Padew Narodowa zbiorcze informacje z realizacji Programu, pozywające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Padew Narodowa dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

ROZDZIAŁ IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Przemoc domowa, będąca zjawiskiem o zasięgu globalnym, pozostaje jednym z najtrudniejszych problemów społecznych, przede wszystkim z powodu swojej wieloaspektowości i trudności w identyfikacji. Często przypadki przemocy domowej są skrywane, zarówno przez osoby jej doświadczające, jak i ich otoczenie, co prowadzi do opóźnionej reakcji lub całkowitego braku wsparcia. Lęk przed ujawnieniem, wstyd czy brak zaufania do instytucji odpowiedzialnych za pomoc sprawiają, że wykrywanie przemocy jest utrudnione, co dodatkowo potęguje skalę problemu.

Aby skutecznie przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest tworzenie i rozwijanie systemów wsparcia, które uwzględniają różne potrzeby osób zaangażowanych w ten trudny kontekst. Należy wziąć pod uwagę nie tylko wsparcie dla osób doświadczających przemocy, ale także tych, które są świadkami, ponieważ mogą one odgrywać istotną rolę w przeciwdziałaniu dalszym negatywnym konsekwencjom. Wsparcie finansowe i ekonomiczne jest jednym z kluczowych elementów pomocy. Programy mające na celu przywrócenie niezależności

ekonomicznej poprzez pomoc finansową, możliwość znalezienia pracy, czy rozwój kompetencji zawodowych, odgrywają znaczącą rolę w zapewnieniu osobom doświadczającym przemocy stabilności. Dodatkowo dostęp do bezpiecznych miejsc schronienia jest nieodzowny dla stworzenia przestrzeni, w której osoby te mogą odnaleźć poczucie spokoju. Wsparcie psychologiczne, prawne oraz społeczne stanowi równie ważny filar działań prewencyjnych i pomocowych. Niezwykle istotne jest powoływanie tego rodzaju usług, tak aby odpowiadały one na różnorodne potrzeby osób dotkniętych przemocą. Warto promować grupowe formy wsparcia, które pomagają w przełamywaniu izolacji oraz wspierają proces zdrowienia emocjonalnego. Kluczowym narzędziem w przeciwdziałaniu przemocy jest także edukacja – zarówno dorosłych, jak i dzieci. Wdrażanie szkoleń, warsztatów oraz programów uświadamiających może istotnie przyczynić się do zmiany postaw społecznych, co ostatecznie prowadzi do stworzenia bezpieczniejszych środowisk lokalnych.

W kontekście Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Padew Narodowa na lata 2026-2030, kluczowe jest zapewnienie współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami działającymi na terenie Gminy. Tylko poprzez skoordynowane działania można zbudować efektywny system, który nie tylko pomoże w interwencjach kryzysowych, ale również umożliwi prewencję na szeroką skalę. Taki zintegrowany system nie tylko poprawi jakość życia mieszkańców, ale także będzie wyraźnym sygnałem zaangażowania lokalnych władz w walkę z przemocą.

Podsumowując, skuteczna walka z przemocą domową wymaga holistycznego podejścia, które łączy wsparcie psychologiczne, ekonomiczne, prawne i społeczne. Współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami, jak również aktywne zaangażowanie lokalnych społeczności, są kluczowe dla budowania skutecznych programów przeciwdziałania.

